

GAZDASÁGI LAPOK

10. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Március 7.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforsavas munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szak-tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!

Minden zsák ólomzárral és tartalomjezéssel van ellátva!

Tenyészbika és vetőmageladás.

Reizman Herman kisvárdai gazdaságának több ízben díjazott magyar-alföldi tenyészetében 14 darab. 2 éves és 4 darab. 3 év s szépen fejlett

tenyészbika

eladó.

Ugyanott tavaszi vetőrozs, „Prof. Wolthmann“, „Präs. Krüger“ és „Omichen“ vetőburgonya kerül eladásra. Megkeresések Reizman Herman gazdaságainak központi irodájához, Kisvárdára küldendők.

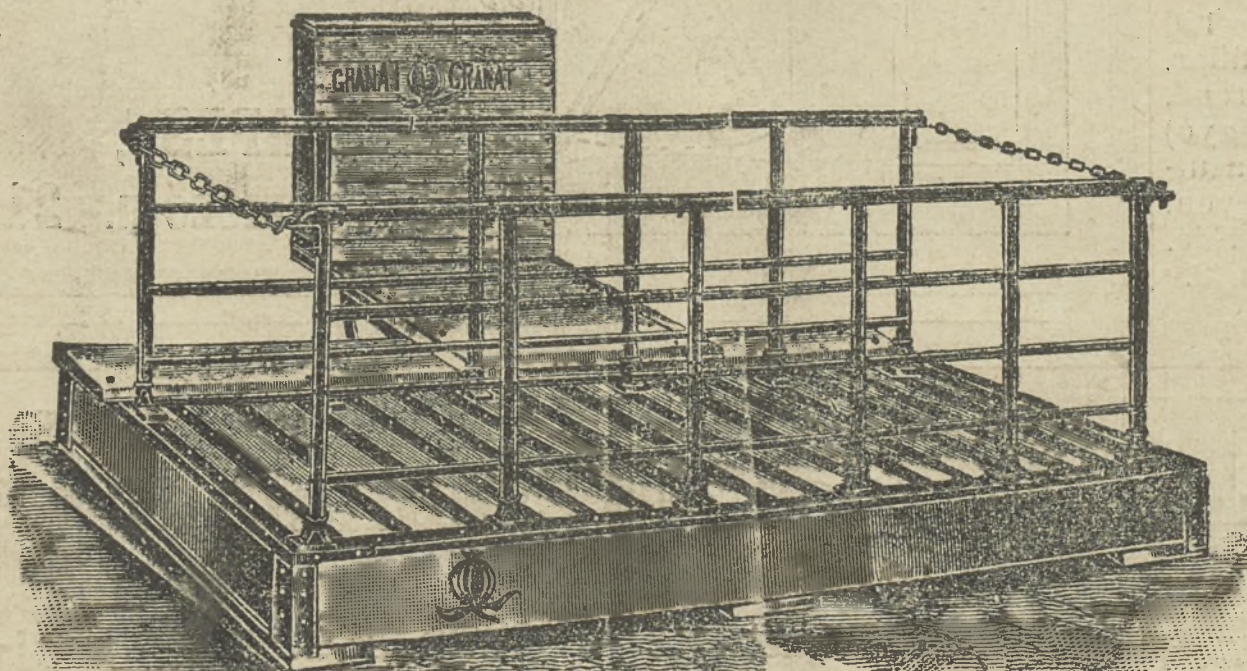
Házfedőnádát

200—250 cmtr. hosszú, 50—55 cmtr. körméretű kékben Kéthely vasut állomáson átadva és vagonba rakva kévénkint 12 filléért ajánlunk. Megrendelés esetén vagononkint 150 korona előleget kérünk

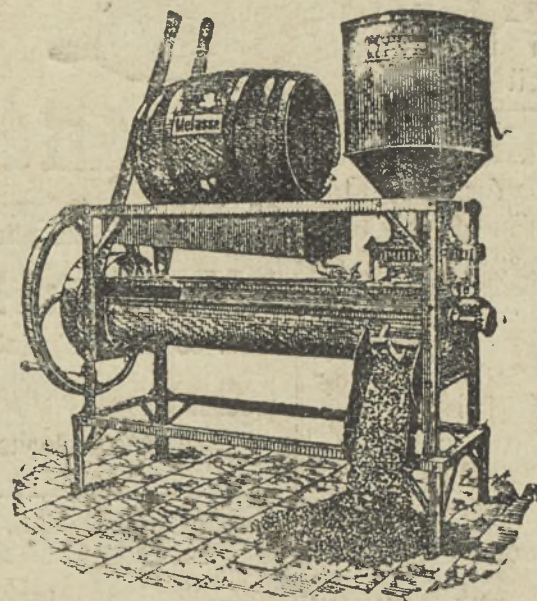
Csáki és Társai

palaczk-hüvely és menyezet nádfonat gyára. Kéthely, Somogy megye.

„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tizedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legelőcsőbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy-utca 8. sz. Raktár: V. ker., Hold-utca 21. sz.

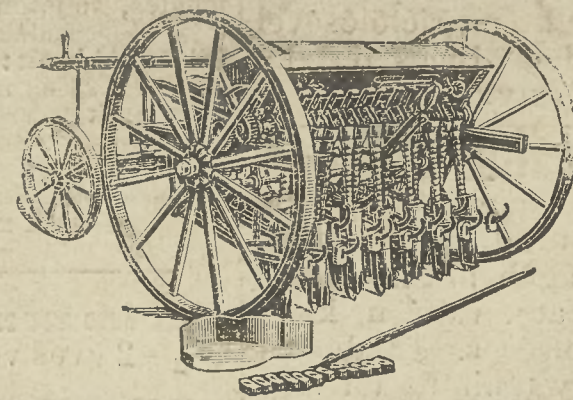
Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakaromány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura“ melasse-erőtakaromány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3—4 waggó áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpafélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura“ org. trágya, enyvtelen csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura“ mezőgazdákot ellátó részv.-társ. Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12. Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99—43

A TAVASZI VETÉSHEZ!

A legjobb sorbavetőgépek
MAYFARTH PH. és Ta. ujonnan szerkesztett „AGRICOLA“ gépei tolokerék rendszerrel

az összes magfajta és különböző mennyiségek számára, kerek kiváltása nélkül. Hegyen és síkságon egyaránt alkalmazhatók, legkönnyebb kezelés, legnagyobb tartósság, rendkívül olcsó ár.

A legjobb szerkezetű boronákat, ekéket, hengereket, fűtőheret és gabonaszórázó gépeket, szénforgatókat és szóna-gereblyéket gyártja

Ph. Mayfarth és Ta.

Gazdasági gépgyárak, vasöntödék és gőzházok

Wien, II/1. Taborstrasse 71.

Részletes képes árjegyzékek ingyen. Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.

NOVÁK és JAHN

gép-, réz- és lemezárú-gyár, kazánkovács, műhely
Prága—Bubna.

Legrégibb speciális firma

a gazdasági szeszgyárak

berendezésére

Ausztria-Magyarországban.

Építési tervek, költségvetések és mindennemű a gazdasági szeszgyárakkal és ezek rekonstrukciójával egybekötött munkálatok végzése.

Gőzkazán és gőzgépek

minden nagyságban és rendszerben.

Szabadalmazott destilláló - gépek, gőzölők, előzettréző - kádak, stb.

Mosógépek, szivattyúk, malátazúzó, tartányok stb.

Minden a legmodernebb, legbevéltabb és legszolidabb kivitelben.

500 szeszgyár Ausztria és Magyarországon berendezve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával		1.970.340.— kor.
Tartalékok		764.760.10

Osszesen: 2.735.104.16 kor

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	1904. évi fölösleg	72.438.23 kor
1902. " "	59.782.26 " "	1905. " "	61.730.60 " "
1903. " "	109.331.73 " "	1906. " "	39.243.65 " "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL
POLLAK SÁMUEL
SZEGED

Alkalmazást keresők.

Földmivesiskolát

Kitűnően végzett egyén, 7 évi gyakorlattal, mindegyikéről kitűnő bizonyítvánnyal rendelkezik. 32 éves, nős, kiscsaládú, keresztény, mindenben megbízható, józan életű. Márczius 1-re megfelelő állást keres. Címe: Szücs K. Ócsa (Pest m.)

Kezelőtiszti

vagy titkári állást keres nagyobb uradalmaknál vagy gazdasági egyesületek valamelyikénél egy 40 éves, elméletileg és gyakorlatilag képzett, keresztény, nős, családos, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező okleveles gazda, szolg. kiv. honvéd hadnagy, ki úgy a külső, valamint a belső gazdasági ügyvitel, az összes állattenyésztési szakok, valamint hízalás és tehenészet vezetésére terén több évi s megbecsülhetetlen tapasztalatokkal rendelkezik; a könyvelés- és gazd. számvitelben teljes jártassággal bír. A magyar, német, tót, horvát és angol nyelveket szóban és írásban bírja. Cím: **Masztics Elemér**, 2037. W. 41. Street, Cleveland, Ohio U.-S.-Amerika.

Földmivesiskolát

végzett református vallású, 24 éves, 2 évi gyakorlattal bíró nőtlen egyén, megfelelő állást keres, május elsei vagy hamarábbi belépéssel. Cím a kiadóban 605. szám alatt.

Ispáni

vagy ehhez hasonló állást keres, földmivesiskolát jó eredménnyel végzett és gyakorlattal bíró egyén. Az állást bármikor elfogalhatja. — Cím: Sch. J. ispán Ószivác.

Betöltendő állások.

Gazdasági

összes betöltendő állások közül vannak a 8 év óta fennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. József-körút 38.

Gazdasági-segéd

nőtlen, tótul értő irodai és majori munkák teljesítésére, április elsejére felvétetik. Könyvelési gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Gazdatiszt 10120” alatt Sc, 5, hwarz József hirdetőjébe, Budapest, Andrásy-ut 7. Iratok vissza nem küldetnek.

Ispáni

állás betöltendő márczius 15-ikén. Hosszabb gyakorlattal bíró, az 1900. évi XXVII. t.-cz. követelményeinek eleget tett egyének ajánlatai, melyek vissza nem küldetnek, **Bátonyi Lipót** ur tinójárasi gazdasági intézőségéhez, **Mélykut** küldendők.

Kerestetik

egy földmivesiskolát végzett fiatal ember, ki a tehenészet, sertés-tenyésztés, magtárkezelésben és azok segédkönyveinek vezetésében teljes jártassággal bír, azonkívül a többi udvarban előforduló munkákra is felügyelne. Tót nyelv megkivántatik. Fizetés havi 80 kor., lakás. Belépési idő április 1-én. Pályázók küldjék ajánlatukat bizonyítványmásokkal felszerelve, **Bicscsfalui uradalom tisztartójának Bicscsfalú, Trencsénmogye.**

Ellenőr

kerestetik ipari gazdaságom részére mielőbbi belépésre. Csak oly urak, kik már hosszabb ideig belterjesen kezelt gazdaságokban működtek, sziveskedjenek bizonyítványmásokkal ellátott ajánlatukat, családi állapotuk és fizetési igényük megjelölésével **Kremzir Mór**hoz Beles pusztá, Bars mellett benyújtani.

Segéd-tiszti

állás betöltendő április hó 1-re a pécsi püspöki uradalom mohács-szigeti gazdaságában. Pályázhatnak róm. kath. vallású, kellő gyakorlattal bíró s gazdasági akadémiát vagy tanintézetet végzett egyének. Állatorvosi akadémiát végzetten előnyben részesülnek. Pályázók folyamodványukat bizonyítványmásokkal ellátva a megyés püspök úr ő méltóságához czimezve, alulírott nyújtják be: **Truka József**, jószágigazgató Pécs, Pápnövelde-utca 13.

Pályázat.

A dolnji-miholjaczi uradalomban (Slavonia) április 1-én egy segéd-tiszti állás jön üresedésbe. Javadalmazás évi 1200 kor., melyből ellátás czimén a kerületi tisztnek havi 50 kor. fizetendő, szabad lakás, futás, világítás és kiszolgálás. Akadémiát végzett keresztény pályázók, kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírják, (vagy valamely szláv nyelvet is beszélnek) bizonyítványmásokkal ellátott kérvényeiket nagyméltóságu özvegy Székhelyi Mailáth Györgyné szül. Prandau Stefania bárónő urad. jószágigazgatóségéhez. D.-Miholjaczra mielőbb küldjék be.

A Hüvösvölgyben

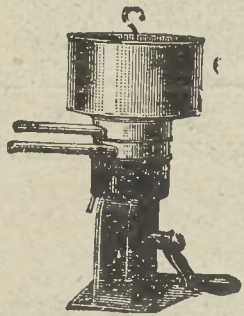
közvetlenül a villamos mellett egy csinos diszkerttel és gyümölcsös kerttel ellátott **nyaraló eladó.** Cím a kiadóhivatalban 698. szám alatt megtudható

Luczfenyő

4-500 drb, 120-150 cm. magas, eladó Gógh Győzőnél, Búd.-Szt.-Mihályon. Darabja 60 fillér, a helybeli vasuti állomásra szállítva.

Lovak kehesége

(Chronikus köhögése és nehez lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számtalan elismerés bizonyítja. Felvilágosítást díjmentesen küld **Ripp Arvin, Drezda-A.** 786.

Bámulatos olcsó

„DOMO“
(háztartási)

SEPARATOROK

és minden tejgazdasági eszközök kaphatók:

KLEINER és FLEISCHMANN

os. és kir. szabadalm. fémáru-gyárából

MÖDLING, BÉCS mellett.

Katalogusok ingyen.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhetők

Reitter Oszkár
főkapitánynál
Nagybecskereken.

Angliából hozatott fajtisza telivér elsőrendű

Fehér Orpington

Fehér Wyandotte (amerikai)

kitűnő téli tojó)

Sárga Orpington

Oriás pekingi kacsa

tojások darabja 70 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás faldobokban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Beigrád, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Pozsony, Pécs, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi legnagyobb és legelső kitüntetések.**
Allam nagy aranyérem.

Simmenthali - bonyhádi

1½-2 éves vörös-tarka

tenyészbikák

kiváló tejelő szülőkkel 500-600 koronáért eladó. **Kéttoronylakai gazdaság.** Pápa mellett

Telivér plymouth

kakasok darabonként 5 koronáért eladók, **Vérty Béla** urad. intézőnél Csememica pta. u. p. Terezo vac Suhopolje.

Eladó

sorfának való 3-4 éves jegenyefa 2500 drb fekete, 500 drb simonia és 6000 drb sudárjegenye. Venni szándékozónak készséggel szolgá felvilágosítással a faddi gazdaság. Posta és tavidra: Fadd (Tolna m.).

Falusi házat

4-5 szobával jókarban levőt 1-4 hold belsőséggel, melléképülettel, jó forgalmu piacához közel megvételre keresek. Ajánlatok „Falusi gazdaság” czimen Blockner J. hirdető irodába Budapest, Sütő-utca 6. kéretnek. Ajánlok, ha vétel létre jön, tiszteletdíjban részesülnek meg egyezés szerint.

Eladó élőfák.

Luczfenyő 150 centiméter magas 1 kor. 20 fill., 100 centiméter magas 80 fill., 75 centiméter magas 60 fill., 50 centiméter magas 40 fillér. Vékonyhéjú díofa 2 méter magas 50 fill. 150-190 centiméter magas 40 fillér. Tölgyfa 2 méter magas 1 korona, Faiskola: Gönyő (Győr megye) Csomagolás önköltségen, vasut-hoz (hajóhoz) szállítás ingyen. Megrendelhetők: **Márfy Ede.** Budapest vár, Országház-u. 2.

A gazda tizparancsolatja
szép nyomással, ingyen kapható bérmentve postán, **Ubald v. Trnkóczy gyógyszerész**től, **Laibach, Krain, Ausztria.**

Eladó

szálas jó takarmány
1500-2000 métermázsas lóherre és zabos búkköny, legjutányosabb árban számítva, nálam kapható:

Tóth I.

Debreczen, Vénkert 71.

Zöldségtermesztőknek nélkülözhetetlen utmutatóul szolgál a

Konyhakerti és

növénytermesztés

czimű könyv III. kiadása, **Irta és kiadja Németh József**, áll. kertésztanító **Baján.** A könyv 95 fill. beküldése ellenében portómentesen küldetik.

Eredeti felsőinntali és montavonai tenyész- és tejelő-marhát

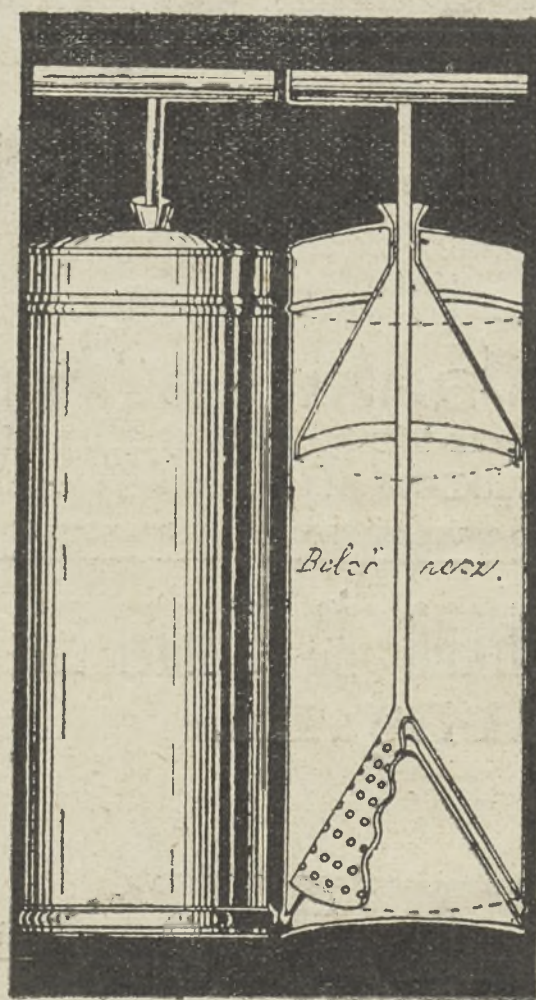

közvetit előnyösen **ANTON HELL, Imst, Tirol.** A piaci viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgá felvilágosítással.

Eladó

a kecsgei gazdaságban, a míg a készlet tart, 100 mázsa fajtisza **Victoria borsó**, vevő zsákjában. Vasuthoz szállítva, métermázsánként 28.- koronáért. Kivánatr a minta küldetik. — Megkeresések **Kecsei Gazdaság, u. p. Tolna-Ta mási.**

„Gyors vajköpülő“

5 perc alatt a gondos gazdaszony friss vaját állíthat elő. **Egyszerű tartós szerkezet. Könnyen tisztogatható.** Két liter ürtartalommal; **fehér tükör bádoglemezből 5 korona; csiszolt sárgarézelemezből 6 korona; nikkelezett sárgarézelemezből 7 korona.** Megrendelhető a

„Novator“

gyári irodánál.

BUDAPEST,
VI., Nagymező-u. 21.

MEGJELENT

a **KODOLÁNYI-féle 1909. év Gazdasági Zsebnaptár**

49-ik évfolyama a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára helyben 2.80 kor. Ajánlott postai szétküldéssel 3.25 K. Utánvétellel küldve 3.45 K.

Megrendelhető a **GAZDASÁGI LAPOK** kiadóhivatalában, Budapest, Múzeum-körút 7.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Égész évre	16 kor.
Fél évre	8 „
Negyed évre.	4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	159
Tárca. Calendarium Oeconomicum Perpetuum	160
A műtrágyázási verseny eredménye. — K. B.	160
A vértetű tavaszi irtása gözzel. — T.	160
A Magyar András-féle szabadalmazott eke	163
Könyvismertetés	163
Az árpa termelése. — Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár.	
Kérdések és feleletek	164
Kérdések: A tehenészet nagyságának aránya a bir- tokterületeken. M. Sz. — Sertősvész hatása a fiaztá- tásra. N. K. — Árpa kitisztítása tavaszi búzából. B. M. — Borsósziszik mentesítése. Z. G.	
Feleletek: A „Malacok sérve”. Porcius, D. — Buza és zab helyett mit adjak tyukjaimnak. P. . . -né. — Kukorica vagy cukorkorizokcsalamádé ajánlato- sabb-e. C. — Mezei kertészet és vízhasználat. D.	
Hírek	164
Aprók	167
A kukoricaüszög. — Argentína haladása. — Gáliz- kövel pázolt búzát nem szabad örölni! — A deliblati homoksvatag megköltése.	

SZEMLE.

(Olvasás. — Felbuzdulás a cukorrépatermelők kö-
zött. — Háboru a szerbekkel? — Furcsa háboru
Szabadkán. — A tőkekamat adójának korlátozása
5%-ra.)

Három fázisa van a kitavaszkodásnak. Az első a hóolvadás, a második a föld fagyának kiengedése, a harmadik a föld megszáradása. A tudós meteorologusok minden kicsinylése daczára is Mátyás megtörte a jeget és fölszabadította az oly rég idő óta lenyugozott afrikai szeleket. A Scirocco megjött és hozzá kedden oly viharosan, hogy nem egy ház födele bánta meg, de hozott magával sok-sok meleget. Az északi Kárpátok előhegyei közt figyeltük meg hatását. Ezen az egy napon 50—75% hó elment; elment pedig oly hirtelenül, hogy csakhamar megteltek a patakok medrei és a rétek mind egy-egy Sajó vagy Hernáddá változtak. A déli lankás helyekről a hó mind elment, mintha elfújt volna. Szerdán az országot Lawocnétól Ujvidékig, északról délre kettészelő vonalon már csak a Kárpátoktól Miskolczig, illetve Nyék-Ládházáig volt hó, azután le Ujvidékig sűrűn borították pocsolyák a sík mezőt, hogy lassan ezek is eltűnjenek, ha majd a föld fagyja is kiengedett. Midőn ezeken a pocsolyákkal tarkított nagy síkságokon végig tekintettünk, az a bohó kérdés ötlött eszünkbe, hogy vajon hány lépésnyire tudnának itt száguldani az automobilon?

A feleletet elengedjük. De visszatérve a tavaszodás folyamatára, ma az ország legnagyobb részében ott tartunk, hogy már a föld fagyja is enged, és ha a folyamat természetszerűséggel menend végbe, akkor a jövő héten a vetési munkák megkezdődhetnek. Átkozottul kell iparkodni, mert sok a szántatlan föld és a tavasz oly szeszélyes.

Az országban valóságos lázas cukorrépa-termelési mozgalom nyilvánul. A gazdák nagy része már abbahagyta a répatermelést. Az oka rém egyszerű, — nem fizette ki magát a répatermelés. Lassan oda jutottunk volna, hogy a cukorgyárakat becsukják; mert ha nincs répa, akkor minek a cukorgyár. Ezen segítettek. A cukorgyárosok meg gondolták a dolgot, és mert nem hunyhattak szemet sem a magas buza- és kukoricaárak előtt, és még kevésbé a napszámáruk nagymérvű emelkedése miatt a répabeváltási árakat országszerte emelték. Alföldi gazdák beszéltek nekünk, hogy 2 K 20 filléres árakon szerződnek; és ily áron újra föl-
támadt a kedv és elözik nagy a jelentkezés. És ha a mázsálásnál azok a sok mindenféle kétes existenciákból összeverődött mázsamesterek a pénzben nyújtott előnyt a mázsánál visszalopják? — kérdeztük az alföldi gazdáktól — „akkor — felelték gazdáink — kartellbe lépünk, és pokróczczal leboritva a mázsamester urakat, félholtra verjük.” — Rövid, de radikális pro-
cesszus! Olyan amerikai lincselésféle!

A háborus hírek újra felülkerekedtek. Addig-addig esnek a papirokon a börzén, hogy egyszer csak megszólalnak az ágyuk a Drina partján és megindul a harc. Hiszen ha ott is végződnek, — akkor csak félbaj lenne, — de tartunk attól, hogy odalenn a szerbekkel csak preludiuma lesz a harcnak, és hogy más nagyobb potentátokkal is meg kell verekednünk. Isten ments ettől a felfordulástól!

De háboru ütött ki Szabadkán is. A Hartmann és Conen céget szorongatják a részvényesek. Felelősségre akarják vonni őket anyagilag, az okozott társulati károkért. De hiszen ha ez csak a Hartmann és Conen cég privát dolga lenne! Ez országos ügy, a melybe nekünk is van beleszólásunk. Emlékezzünk csak vissza 3 és 1/4 évre. Pergett a dob és szólt a trombita. Nem katonáknál — mert az ott rendes dolog, hanem az OMGE-ban és a szaksajtó hasábjain. A mienk is ludas lenne. Egy nagy férfiú adta elő akkor országos állattenyésztési programját. Felölelt az mindent ezen a széles világon, de hogy ne ismételjük el egész hosszában elejétől végeig, hát csak arra figyelmeztetünk, hogy ezen nagy-szerű exposé eredménye volt az, hogy a kor-

mány megadta az eszközöket nagy angol disznó-importra. Husdisznókat kell importálni, nagyban tenyészteni és vágóhidakat létesítve, exportálni a vámkülföldre. Ezerével hozták be ennek folytán a yorkshireket és vitték le a Bácskába. Egyesek a mellett kitünő üzleteket is kötöttek. A Bácskát elárasztották tehát yorkshire fajdisznókkal és itt térünk reá a tulajdonképeni szabadkai ügyre. A kormány 25.000 korona évi szubvenciót adott Hartmann és Conennek, ha az angol sertések után majdan születendő sül-
döket Szabadkán levágják és Angolországba exportálják. A gondolat igazán remek volt. pár ezer yorkshiret majd megveszünk az angoltól drága áron, de megállj anglus, visszaveszel te azokból még drágábban ezer annyit! Élénk fantáziával ilyen szépen volt ez kieszelve.

És mi történt? Az importált yorkshirek nem levén hozzászokva a Bácska viszonyaihoz, nagy-részt elhullottak, de a mi megmaradt, az levetkezte arisztokratikus angol mivoltát és mes-
alliancera lépett a mi mindenféle hazai disznóinkkal, úgy, hogy előállottak mindenféle tarka-barka félvérek, a melyek csak úgy jártak a kondával a falusi dülöket, úgy ették a jó bácskai kukoriczát, mint a mi régi disznóink. De ha csak az lett volna?! Mikor a nagy disznó-import megvolt, mi azt voltunk bátrak kérdezni, hogy az angol sertések itteni ára és a londoni árak közt milyen a spannung, hogy jó magyarsággal beszéljünk? No persze, hogy nagy — volt a válasz. És mi sült ki? Idebenn, a sertés ára drágább volt, mint az angol piacokon. Persze, hogy az importból semmi sem lett. Vítették azt a keveset, a mit vágta Bácsba. No hát akkor kár volt Angolországba menni drága tenyészanyagért. Igaz! De mi van a kormány 25.000 korona szubvenciójával? Hiszen épen ezen veszekesznek ott Szabadkán. Export nincs, — de exportprémiumfelosztás az van Hartmannék és a többi részvényesek között. Igazán épületes látvány. Egy ragyogó nagyszabású program egyik jelentékeny részének irtózatosszerű felsülése, a husexport gyászos kompromittálása és dulakodás az állami prémiumon. Persze a gazdák nagymérvű károsodása. De ez semmi! Az ördög vigyen el bennünket, ha ezentul az efféle nagyratörő programokat figyelmünkre is méltatjuk; de megfogadjuk, hogy ezentul csak a kulisszák mögé fogunk nézni és igyekezni fogunk már az elején, a valódi színeket meglátni és nem azokat a káprázatos, délibábos szivárványokat, melyektől az ember oly édesded butaságba esik.

A képviselőház leszállította az ingó tőkére kirótt 10% tőkekamat adót, melyet állítólag az agráriusok erőltettek, 5%-ra. No hát kérem, ez ellen tiltakozunk. Mi is agráriusok vagyunk, —

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK

MAGVAK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

de nem tudunk arról, hogy az agrártestületek ily irányban valamit határoztak volna. Nehány képviselő urnak, ki a lényeges agrár-kérdésekben hallgat, mint a nyul, ötlete volt ez. Nem azonosítjuk magunkat velök.

A műtrágyázási verseny eredménye.

Köztudomásu dolog, hogy a múlt év tavaszán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a műtrágyát értékesítő szövetkezettel egyetértőleg, díjazással egybekötött műtrágyázási versenyt rendezett tavaszi növények: árpa, zab, burgonya, takarmány és cukorrépa alá.

A versenyre mintegy 500-an jelentkeztek ugyan, tényleg azonban csak 150-en vettek részt s jelentették be a terméseredményeket E körülménynek oka egyrészt a megkésett tavaszi talajmunkálatokban, másrészt pedig a kora tavasszal fellépett nagymérvű szárazságban kereshető és található fel. Az alábbi eredmények azonban ez alkalommal is azt bizonyítják, hogy a múlt évi nagy szárazság dacára, a műtrágyáknak igen nagy terméseredményét hozták, továbbá azt is, hogy a műtrágyák nemcsak őszi, de tavaszi kiszórás esetén is bírnak terméseredményező hatással.

A beérkezett kísérleti eredményeket az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kebeléből szakférfiakból alakult bizottság bírálta el, (Hogyan? Szerk.) s osztotta szét a díjakat. Minden csoportnál az első díj 500 korona, a második díj 250 korona, a harmadik díj pedig 100 korona volt. Minden versenyző egy kat. hold trágyázatlan föld terméseredményét hasonlította össze 1 kat. hold trágyázott föld terméseredményével, s a díjazás tárgyát tisztán a kettő közötti különbséget, vagyis a műtrágya javára elért terméseredményét képezte.

A díjazottak terméseredménye a következő volt:

Első csoport. Árpa. Az egyik tábla 200 kg. szuperfoszfátot kapott.

I. díj. *Konyakovszky Ferencz* plébános, Suránka. Terméseredmény 470 kg. szem.

II. díj. *Dragomeresti birtokkezelőség.* Terméseredmény 440 kg. szem. *Ifj. Becze András* kisköz, Kiskunlacsháza. Terméseredmény 398 kg. szem.

III. díj. *Böröcz István* intéző, Szentkozmadombja. Terméseredmény 366 kg. *Tisza Gyula Lajos* intéző Pa.-Vált. Terméseredmény 357 kg.

Gazdasági népiszkola, Dunaföldvár. Terméseredmény 354 kg.

Második csoport. Árpa. Az egyik tábla 200 kg. szuperfoszfátot és 50 kg. chilisalétromot kapott.

I. díj. *Özv. Szacsavay Béláné,* Kavna. Terméseredmény 698 kg.

II. díj. *Dragomeresti birtokkezelőség.* Terméseredmény 440 kg. *Nagy Imre* urad. intéző, Tömörd-pusztá. Terméseredmény 385 kg.

III. díj. *Frisch Ignác,* Tizsite. Terméseredmény 331 kg. *Gróf Königsegg* intézősége, Poroszká. Terméseredmény 365 kg. *Székesfehérvári káptalan.* Terméseredmény 307 kg.

Harmadik csoport. Zab. Az egyik tábla 200 kg. szuperfoszfátot kapott.

I. díj. *Streitler Ede* kezelőtiszt, Hódos. Terméseredmény 594 kg.

II. díj. *Gazdasági és háztartási iskola,* Bavaniste. Terméseredmény 454 kg. *Pongrácz Jenő gróf,* Basahalma. Terméseredmény 445 kg.

III. díj. *Schäfflinger Ferdinánd,* Füzesgyarmat. Terméseredmény 414 kg. *Fáy Györgyné,* Csongrád. Terméseredmény 408 kg. *Gróf Zichy Pál Ferencz,* Maniga. Terméseredmény 395 kg.

Negyedik csoport. Burgonya. Az egyik tábla 200 kg. szuperfoszfátot és 80 kg. kénsavas-ammoniakkal trágyázva.

I. díj. *Mózes Henrik,* Homoród-Héviz. Terméseredmény 41'63 q burgonya.

II. díj. *Rovara Frigyes,* Fél. Terméseredmény 29'— b. *Preuss György,* Prázsmár. Terméseredmény 26'— q.

III. díj. *Schenn Dániel,* Kistorony. Terméseredmény 23'77 q. *Kurucz Géza* intéző, Poroszká. Terméseredmény 22'— q.

Ötödik csoport. Takarmányrépa. Az egyik tábla 200 kg. szuperfoszfátot és istállótrágya alkalmazásával.

I. díj. *Szathmáry István,* Harangláb. Terméseredmény 97'— q.

II. díj. *Mózes Henrik,* Homoród-Héviz. Terméseredmény 79'85 q. *Veér Györgyné,* Harangláb. Terméseredmény 60'— q.

III. díj. *Gróf Zichy Pál Ferencz,* Maniga. Terméseredmény 49'— q. *Nagy Imre* intéző, Tömörd-pusztá. Terméseredmény 57'— q.

Hatodik csoport. Cukorrépa. Az egyik tábla 200 kg. szuperfoszfátot kapott.

I. díj. *Gróf Königsegg* intézősége, Poroszká. Terméseredmény 49'05 q.

II. díj. *Premontrei kanonokrend,* Túrje. Terméseredmény 16'10 q.

III. díj. *Gróf Károlyi Lajos* stomfai uradalma. Terméseredmény 12'— q.

Hetedik csoport. Cukorrépa. Az egyik tábla 200 kg. szuperfoszfátot és 100 kg. chilisalétrommal trágyázva.

I. díj. *Kasinczky Béla,* Nagy-Sándori. Terméseredmény 77'4 q.

II. díj. *Gróf Königsegg* intézősége, Poroszká. Terméseredmény 60'6 q.

III. díj. *Gróf Pongrácz Jenő,* Búshalom. Terméseredmény 58'10 q.

Amint látható tehát ezen kimutatásból, a terméseredmények dacára a nagy szárazságnak igen jelentékenyek, bár különösen a burgonyánál és cukorrépánál nem értek el olyan eredmények, mint a minők kétségen kívül elérték volna erősebb időjárás esetén. Bizonyítják továbbá ezen kísérletek azt is, hogy az árpa és zabnál a tavasszal kiszórt műtrágya is meghozza a maga eredményét, csak a talaj legyen jól elkészítve s apróra elművelve.*

K. B.
gazdasági szakiró.

A vértetű tavaszi irtása gózzel.

Hol nincs ma vértetű? Ezt a kérdést adta fel a napokban e lap t. szerkesztője a mikor a feleleten gondolkodtam, be kellett ismernem, hogy ilyen helyet én hazánkban nem tudok megnevezni.

1898-ban (a mikor Jablonovszky a kísérletügyi közleményekben a vértetűt annak kártételét stb. ismerteti) még csak Pozsony megyétől délre, Moson, Sopron, Vas, Zala, Somogy és Baranya megyékben, Arad hegyaljától északra Bihar megyéig délre az Al-Dunáig és nyugatra a Tiszáig terjedő vidéken terjedt el. Ma azonban már tíz év után még Budapesten is van vértetű, legalább ezt igazolják a székesfőváros hivatalos falragasz hirdményei.

Ezen falragaszok — bizonyos számú koronák terhe alatt — kötelezik, a fővárosi „vértetű tulajdonosok”-at az irtásra, — hanem eredményes

* Közöltük e cikket, de ki kell jelentenünk, hogy az ellenőrzés módja itt e közleményben nem tárgyalatván, — mi a magunk részéről tartózkodunk ezúttal attól, hogy a kísérlet értékéről véleményünk mondjunk. Csak regisztráljuk. Szerk.

TÁRCZA.

CALENDARIUM OECONOMICUM PERPETUUM,

Az az

Majorságról írt Laistrom, melyből minden Major-Gazda horúl-hóra egész esztendő által mit munkálodtasson a' Majorság-körül, megtudhattya Töb-beknek hasznára újonnan Ki-nyomtattott. Harmad-szor.

83. Ebben a' hónapban veszik a' nyírfának vizeit, ha a' fát egy árral, vagy furócskával meg-fúrják, a' vize ki-csorog, minek-előtte meg-levé-lezzék; és mikor a' hód nevelkedik, ki-üzi a' követ az emberből, és belső nyavallyáját gyógyit-tya, kivált-képen a' tüdőjét, máját, lépét, és ha ki az orezáját mossa véle, minden szeplőt el-vészen, és szebb ábrázatot szerez. Élhetsz egész esztendő-áttal vele, ha tiszta hordóba tészed, jó ital Nyárban; és Nyírben, fő-képen ha bor söp-rőre töltik, és meg-forr.

84. Ebben az hóban Veszőt-kell vágatni, kertel-ni valót, a' sövényeket meg-újítani.

Az kertelni való veszövel, nem-kell mindgyárt sövényt fonni mihelt le-vágják, hanem kévékbe kötözni, és ugy egy, két, vagy három hétig ál-lani, és fel-állítva száraztatni.

Szederjes viólának a' szaga, igen jó részegség ellen, a' kinek más nap attúl fáj a' feje, kösse-bé véle. Conserva Violarum, avagy cukorba csinált viola, igen jó az hagymázban, és minden hévségek-ellen, kivált-képen a' kis gyermekek-nek, a' kiket nehézség tör; mert mindennemű hévséget meg-ölt, meg erősíti a' szívet, az has-csakáját nyitva tarttya, és az öklelést meg csil-lapittya; sőt ha csak vízbe főzi-is az ember a' viólát, tegyen mézet belé, igya-meg, purgál.

85. Magnak való palántákat, vagy gyökereket, akkor kell kiültetni, mikor az hód a' Bikában, Vizöntőben-, Bakban, Szüzben vagyon.

86. Lúdfiakat minikutánna egy, vagy két hétig kenyér béllal tartották, az után malátát adgyanak nekik, avagy ázott árpát a' ki szép lány, hogy hamarébb hízzanak. Az ki pedig hamar akar lúdfiakat hizlalni, fejer kenyér béllal, mellyet téjben áztattak, tarcsa őket, hamar meg-híznak. A' lúdfiaknak reggel egy kevés sót, babért, az az, Laurus fának gyümölcsét, és hamucskát adgyanak-bé, hogy meg-ne hallyanak esztendő által. Gyenge csólyánt apróra vagdallyanak, és korpában ke-verjék, azt adgyák nekik, igen egészséges. Meg-szokták hamar őket jegyzeni, hogy el-ne téveled-gyenek máséval egy, két, vagy három csep viaszat cseppentenek a' fejére, avagy az lábán jelt csinálnak egy késecskével.

87. Fákat jó ültetni ebben a' hónapban, az

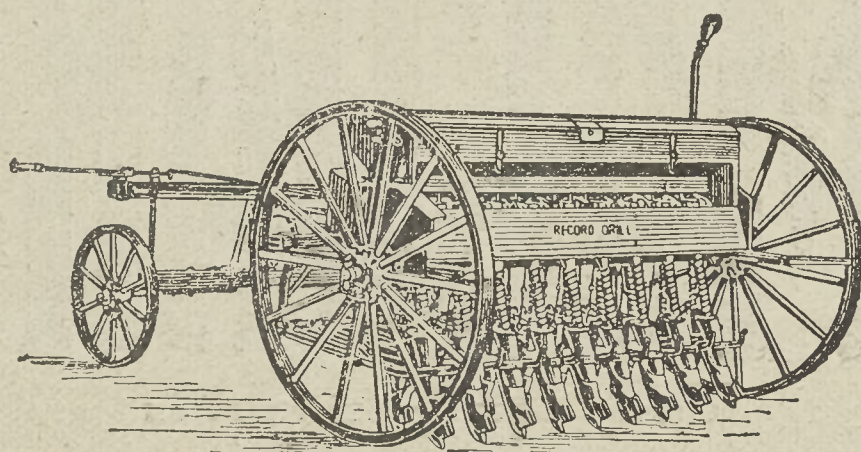
kik jól teremnek, kivált-képen abban az időben, mikor az Gólya megjön, és leg-inkább mikor az hód telik, és az Bikában, Kettősben, Mértékben, és Vizöntőben vagyon.

88. A' Tehenek, ebben az hónapban nem igen esznek, hanem, a' nyers fűz fára sietnek; azért jó szénát, sarjut, avagy zab-polyvát kell az éte-lébe keverni.

Ha februariusban hideg volt, ebben a' a' kertet-keg meg-kell készíteni minden féle vetemények alá, palántának, petresilomnak, sárga répának, paszternáknak, cikoriának, &c. veres hagymá-nak, mellyet, ha szintén hideg vagyon-is, ebben az hóban kell vetni.

89. Ebben az hóban, mihelt csak a' felettébb való fagya ki-megyen az földnek, és ha az eke a' földbe mehet, és ha az föld, közép szerént száraz, és nedves hód fogytára, az az. mikor a' hódban alig van még egy hét, avagy utolsó fertályn, tiszta borsót, árpát vessenek. Item, nyár-rostot. Ennek az hónapnak végén kendert és Babot vessenek. És valamit Februariusban az hó, és hideg miatt el nem végézhettek. ennek az hó-nak elején végezzék el. Az füveknek, virágoknak plántálásában, és ültetésében, s bizonyos ma-goknak el-vetésében legyenek szorgalmatosak. *Micsoda magokat melly időben kell vetni.*

90. Palántát, ráczát, vagy káposzta magot Februariusban, az az, Bójt-elő hóban, Martius-

REKORD DRILL a legjobb páros soru vetőgép.

Losonczi gyártmány!

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Váci-körut 32.

irtási módot nem hirdetnek, pedig a falragasznak is fittyet hánynak a vértetűk épp úgy, mint sok-sok más irtószernak, a miket akárhányszor az élelmes kereskedők hatósági közvetítéssel tukmálnak a vértetűvel küzdő gazdák és kertészek nyakára, rettenetes öröme ugyancsak a vértetűnek.

E hatósági falragaszok hiányait óhajtom pótolni akkor, a mikor a vértetűvel megvert gazdák figyelmét egy új, olcsó és biztos *irtási módra* hívom fel. Hogy azonban az én nehézkes irányommal megtudjam magamat értetni, szükségesnek tartom a vértetű nyári és őszi alakjáról, életéről, szaporodásáról, kártételéről és különösen teleléséről elmondanom azt, a mi ezen irtási mód keresztülviteléhez okvetlen szükséges.

A tisztelt olvasó ezen kis kitérésért — bár ujat nem tudok mondani — ne nehezteljen meg reám, ígérem, hogy okot nem is szolgáltatok, mert ezen tudományos részt röviden összefoglalva írom meg.

A vértetű nyomait, — ha almafáinkat gondosan megvizsgáljuk és azokon van vértetű — megtaláljuk az év bármely szakában. Szaporodása kezdetét veszi az almafa rügyeinek fakadásával; végződik — arra az évre — a lombhullás kezdetével.

Kora tavasszal — ha a vértetűvesfát vizsgáljuk — a fa színétől elütő, piszkos, szürke, gyapotszerű bevonattal takart foltokat találhatunk a törzsön, rendszeren azon az oldalon, a hol a szélnek nincs kitéve az ágalgának a föld felé néző oldalán és a fattyu hajtásokon köröskörül.

A gyapjuszzerű bevonat május—juniusban gyengén kékes hófehér színű, ezen váladék alatt vigan tenyészik a vértetű és szüli az eleven utódokat, akárcsak a filoxera a szőlő gyökerén és bizonyára a vértetű is olyan veszedelmes az almafára nézve, mint a milyen a filoxera a szőlőre.

A vértetű a fatörzsén rendszeren ott él, a hol valami sérülés van, mint például a levágott ágak helyén, vihartól letört ág törésénél, de akárhányszor megtelepszik a szeges vagy patkós csizmától megsértett törzs vagy ágon is és ezen sebeket nemcsak ellepi, de vég nélküli szaporodásával a sebet nagyítja, a mi magával hozza az így megtámadott farész elhalását s végeredményben tönkre teszi az egész fát.

Ha egy ilyen vértetűves foltról május, vagy

juniusban a pehelyszerű váladékot óvatosan félre kotorjuk, a fehér takaró alól szemünk elé tűnik a csokoládébarnaszínű vértetű — egymás mellé szorult, sőt egymás hegyében álló — tömege, melyek nagyságban egymástól meglehetősen különböznek, de egyeznek abban, hogy valamennyi mind szárnyatlan.

Ez a vértetűnek a nyári ivadéka.

Ezen rovarok — ha néhányat leválasztva fehér papíron vagy a fehér falon eldörzsölünk — aludtvérszínű foltokat hagynak. Innen kapta a rovar a nevét.

A vértetű a félfedeles szárnyú rovarok rendjébe tartozik és a levéltetvek családjából való, tehát olyan rovar, melynek szája, szuró és szívó-szerkezetté van átalakítva. Szaporodását a fenedv keringésével egyidejűleg kezdi; tavasszal és nyáron *folyton eleveneket szül és azt is szüzen való szaporodás útján*, tehát egy-egy nyári vértetű folt valamennyi rovarja *nőnemű*.

Az áttelelt vértetű májusban kezdi meg — egy-párszori vedlés után — a szaporítást és végzi olyan kényelemmel, hogy még a táplálkozását sem hagyja abba e válságos pillanatban, hanem kellő nyugalommal szívja a fa éltető nedvét, a potrohában megért embriót egész egyszerűen magából kiszorítja.

A világra hozott vértetű — a minnek a teste csak kis pontnak látszik az anyja mellett, de a minnek a szuró-szívó szerve épp olyan nagy, mint az anyjéé — ha kicsi még a vértetűfolt az anyja mellé telepszik le; szívó-szuró száj részét beszurja a fa sebébe és segít az anyjának a fa nedvét szívni, valamint szaporítani, mert gyorsan nő; teljes nagyságáig négyszer vedlik és akkor maga is szaporít.

A teljes nagyságot a vértetű 12—14 nap alatt éri el és ezen idő után kezdi meg a szaporítást. Ily szaporóság mellett könnyen megmagyarázható, hogy egy folton junius—juliában mért van a vértetű oly tömegesen, hogy már nem csak egymás mellett, de egymás hegyén is szorongnak t. i. csupán a szívókájuk van a fa sebébe besüllyesztve, maguk pedig farral kifelé szoronganak egymás hátán.

Amikor pedig már így sem férnek — igen természetesen, hogy tovább vándorolnak a lemaradtok a fa azon részére, a hol elég gyenge szövetet találnak szívósertéik beszűrésére.

Október közepe táján, ha a váladék elkottrása

után megfigyeljük a vértetűfoltot, azt látjuk, hogy egy-egy nagyobb vértetű mintegy félre áll a többitől. Szabadszemmel vizsgálva ezen „kivert” példányt nem látunk rajta semmi különösét, de ha nagyító üveg alatt nézzük, látjuk, hogy annak a két oldalán valami szárnyacsonk van. Ez a vértetűnek a nimfája, a melyből egy vedlés után lesz a *szárnyas vértetű*.

A szárnyas vértetű csak ősszel mutatkozik. Táplálkozása életmódja, sőt szaporítása is ugyanaz, mint a szárnyatlané, ellenben — akárcsak a filoxera — arra vannak hivatva, hogy *az ivarszervvel ellátott 2-6 drb vértetűt a világra* hozzák. Ezek tökéletesen kifejlesztett ivarszervekkel vannak ellátva; 10—14 nap alatt vedlenek és *párazás után letojják egyetlenegy petéjüket*

Ez a pontozás azt jelenti, hogy a vértetűnek az életmódjával *tökéletesen csak a pete lerakásáig vagyunk tisztába*, a többi felőle írott dolgok tisztán tudományos alapú következtetések.

Ezen petének a lerakásával, esetleg annak a kikelésével, minthogy a fa nedvkeringése szünetel — megszakad a vértetű évi továbbszaporodása is és csak tavasszal veszi kezdetét, hogy pusztításával elkeserítse a zaklatott és agyon adózott gazdát vagy kertészt.

A vértetű a hideg beálltával azon a helyen marad, a hol azt a dér érte, tehát nem vándorol le az almafa gyökerére, a mint azt sokan — de tévesen — hiszik. Hogy ezekből mennyi marad meg a rügyfakadás idejére az sok körülménytől függ, belőle legtöbbet a tél hidegsége legkevésbé az ember semmisít meg, mert ilyenkor már leszedte az almát a fáról — ha ugyan volt mit — és a vértetűre annak pusztítására nem gondol. Mindenesetre azonban marad annyi életben, hogy a következő év tavaszán vigan tenyészzen tovább és nagyobbítsa a fertőzést.

A vértetű kártételével a jelen alkalommal igen röviden végezzünk, mert hiszen azt nemcsak ismeri majdnem minden gazda és gyümölcsfakertész, hanem — anyagilag — érzi is.

A fa nedvét e rovar elszívja a rákszerű sebeket ejt a fán, miáltal sem az éves gallyak nem juthatnak kellő mennyiségű táperőhöz, (és azok nem érhetnek be teljesen) sem a gyümölcs nem

ban, Bójt-más hóban; Aprilisben, Szent György havában, új hódba vetni, hód töltére plántálni.

Veres hagymát, salátát, metélő hagymát, parét; Februariusban, Martiusban, Hódtöltére Olasz káposztát, hód töltére Februariusban Aprilisben, Juniában, az az Sz, Jván havában. Paszternákat Aprilisben, Februariusban, Juniában.

91. Répát, Retket, Tököt hód tölte után Eebruaribusban, Martiusban, Juniában.

Ugorkát, Dinnyét hód tölte után Februariusban, Martiusban, Aprilisben.

Spinátot, petreselymet, ánist. Olasz kaprot Februariusban, Martiusban, hód töltére, és fogytára.

Nyári Endiviát Februariusban, Martiusban, Aprilisben, újságra az magváért.

92. Basilicumot csak Martiusban.

Port füvet Februariusban, Martiusban újságra, Majoránát, Viólát Februariusban, Martiusban, Aprilisben, hogy tellyes legyen hód töltére,

Bárson virágot, Rosmaringot Spicinardit, újságra Februariusban, és Aprilisben.

Mustár magot, Februariusban újságra.

Vad Sáfránt, Martiusban hód fogytára.

93. Koriandert, Turbollyát, Sállyát, Sósokát Februariusban, Martiusban újságra.

Pápa füvet Februariusban, Martiusban, Majusban hód fogytára.

Szek füvet, Kárdit, Articsokát Martiusban, Aprilisben hód fogytára.

Narancsot, Czitromot Martiusban, Aprilisben hód fogytára és töltére.

Pimpinellat Februariusban, Martiusban hód fogytára, vagy újságra.

Kenyérbél Virágot, fejeér mákot, és veressét Februariusban, Martiusban, hogy tellyes legyen hód töltére.

Isópot, Köményt Martiusban új hódra.

Sárga szarkaláb, Februariusban újságra.

95. Spárga, minden időben jó. Ökör nyelv, Borago, Februariusban, Martiusban újságra.

Salátát, Spinátát, Nyári retket, minden időben jó vetni. Káposztát pedig, Kárdit, Articsokát 15. napig, minek utána ki-kél, meg-kell az dértül, és hidegtül óltalmazni.

Melly időben kelnek ki az magok.

96. Basilicum, Laboda paréj, sárga és fejeér répa, Mustár mag mindgyárt harmad napjára ki kél.

Anisum negyedikre, Saláta ötödikre.

97. Retek hatodikra, és ha tél felé vetik, tized napra. Uborka, dinnye hatodikra, és hetedikre.

Hasonló-képen az árpa, lencse, borsó, lednek csicseri borsó, és több efféle konyhára való vetemények negyedik, vagy hetedik napra. Bab tizenötödik napra, vagy huszadikra. Fekete kömény, tizenkettődikre. Majoránna harminczadikára. Petreselyem negyvenedikre, vagy ötvenedikre. Olasz lencse ha ki-keletkor vetik, Szent Iván havának 15 dik, napján kél ki.

98. Egy szóval, azt kell meg-fontolni, melly régi az mag; leg-jobbak az egy esztendősek. Az dinnye mag közzül, az hét esztendőt tartják leg-jobbaknak. Ha ki azt akarja, hogy idején Salátája, Bécsi retke, palántája legyen, és egyéb ültetni való füve, és virágja. Asson egy vermet három vagy négy ölnyi hoszút, egy ölnyi szélességet, fél ölnyre mélytet. Környös környül támaszameg deszkákkal, vagy fákkal, hogy bé-ne döllyön: hordgyon jó meleg éretlen ló ganét belé, tiporja jól öszve, fellyül tölesön jó 'síros fekete földet reá egy jó arasznyira, vesse a' mit akar belé. De étszaka jó bé-fedgye deszkával, avagy szalmából csinált fedéllel, és mikor szükséges, szalmát-is tégyen reá, hogy a' hideg, avagy dér megne ártson a' veteménynek; nappal mikor a' nap melegen süt, nyissa-fel, és étszakára bé-fedgye. Ezt az vermet a' fal mellé, vagy sövény mellé csinállyá, hogy az verőfény nap estig szol-

Arankamentes
vagy legalább
arankamentesithető
Kisarankás

LÖHERG-
és
LUCERNA-
magot

vásárol
a legmagasabb áron
HALDEK
magnagykereskedése, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utcza 6. szám.

33-ik ábra. A »Novator« alkalmazásában.

fejlődhetik kellő mértékben — végeredményben egyáltalán nem terem.

A vértetű irtására sok mindenféle — ez alkalommal térszűke miatt fel sem sorolható — anyagot ajánlottak, árultak, hirdettek, használtak és alkalmaztak, a melyeknek valamennyije arra volt jó és hasznos, hogy ezen anyagokat árusító kereskedőknek használtak a gazdának — nem.

A sok irtószer között még legjobban megállta a helyét a petroleum-emulzió — és a gyümölcsfa karbolineummal való kezelése. Ezen szerek, t. i. elpusztították a vértetűt ha azt érték, azonban a gyapjuszertű viaszvadlák alatt meghuzódó rovar ezen szerek sem érik el és így nem is mennek a vértetűk tönkre.

A vértetűt legbiztosabban elpusztítja a hő. Ezt tudták már régebben. Nyilvánvaló dolog, hogy a „fehérje“ 60° fok hőnél megolvad; miután pedig a vértetű szervezetében is nagy % a fehérje, ha ezt megolvasszuk, vagyis vegyi átalakulást idézünk elő, akkor elpusztul a rovar

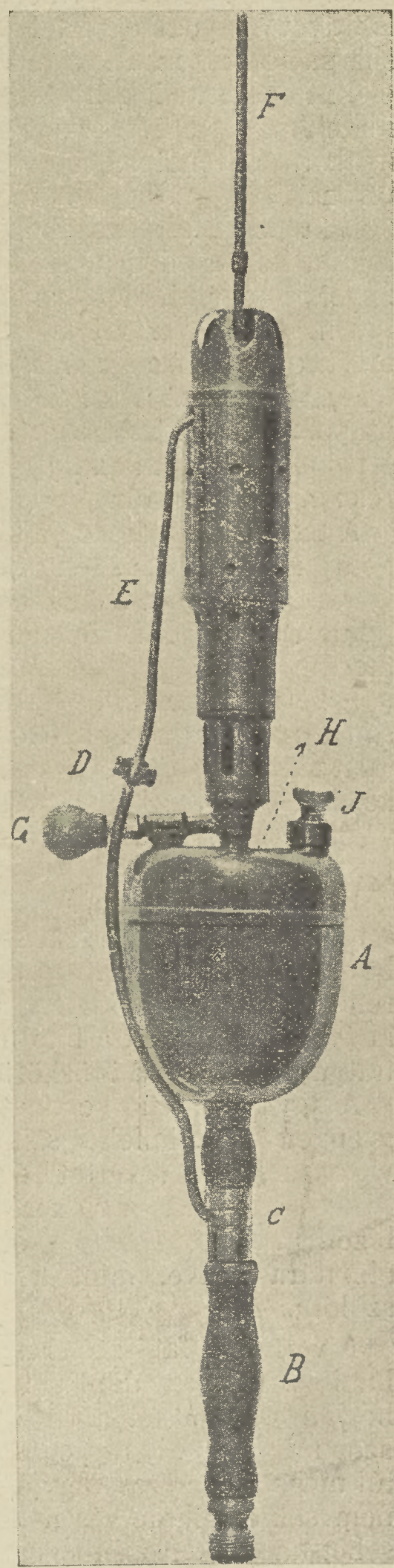
A ki ezen chemiai művelettel legelőször tisztában volt, az olyan formán gondolta a gyakorlatban a „fehérje olvasztást“ keresztül vinni, hogy valami katlanban forrpontig hevítette a vizet, a forró vízbe rudra kötött szivacsot mártogatott és a vértetves foltokat e forró vízzel teit szivacsos kezelte.

Beismerjük, hogy ideális szép multság 1—10 fáig ezen művelet, hanem egy-egy gyümölcsösnek vagy faiskolának, a mely több holdra terjed az ilyenképpen való „megvértetlenítése“ nem embernek való munka és nem lehet hozzá beszerezni kellő mennyiségű — spongyát.

Ha már hőről van szó, ne hagyjuk említés nélkül a tüzet sem.

Voltak, sőt ma is vannak még számosan a kik a vértetűt a hernyózó fáklyával, vagy a borszesz hegesztő lámpával gondolták kiírthatónak és ezeknek is igazuk volt, mert nemcsak, hogy a vértetűt irthatták ki ily módon, de alapos irtásnál még magát a vértetű által megtámadott — gyümölcsfát is.

Az emberi elmesohasem pihen. Racle, francia szőlőbirtokos évtizedekkel ezelőtt már forró vízzel irtotta a kárttevő rovarokat. Az ő nyomán a szőlőiloncza forrására már hordozható kályhát csináltattak. Ezt követte a háton hordozható forrázó-készülék a „Racle“ francia találmány

34-ik ábra. A »Novator« gőzfejlesztő-készülék.

gálhasson reá, és az északi szél ne érje. Csinnálya pedig Februariusban, vagy Martiusnak elein, az mint idejében vagy későbbben akarja az veteményeket. Mellyeket föld töltére vessen, ha meg-nőnek, ültesse máshová.

99. Valamennyiszor köd vagy on ebben az hónapban, annyi árvíz leszen az esztendőben. És valahányszor harmat vagy on Martiusban, annyi dér leszen Húsvét után, Augusztusban pedig anyi köd.

Azt tarttyák némelleyek, hogy egy fa sem rohad-meg, amellyeket Martiusnak két utolsó napján vágnak-le.

100. Az esztendőnek négy részét, négy Innepel jegyzették az régiek, kiken kezdődik.

1. mo. Ki kelet Üszögös Sz. Péter 22. Februarii.

2do. Nyár Sz. Orbán napján 25. Maji.

3tio. Ősz Sz. Symphorianus 22. Augusti.

4to. Tél Sz. Kelemen 23. Novembris.

Ki-keletkor és télbe az napok nevednek, és

az étszakák rövidülnek; Nyárba és Őszel, az napok rövidülnek és az étszakák nevelkednek.

Melly időben kell az mezei veteményeket vetni.

401. Rozot Sz. Egyed, I. Septembris.

árpát zabot Sz. Benedek, 21. Martii.

Borsót Sz. Gergely, 12. Martii

Lencsét, Ledneket vess Sz. Phülep, Sz. Jakab I. Maji.

Veres hagymát Sz. Bálint, 24. Februarii vess.

Mikor a' kakuk el-jön, bizonyos jele a' ki keletnek.

Kender magot Sz. Orbán, 23. Maji.

102. Lent Sz. Vid, 15. Junii.

Palántát ültess Sz. Vid.

Kaszály sarjút Sz. Kolomán.

Arass Sz. Margit, 12 Julii.

Répát vess Sz. Kilián, 8. Julii.

Sózz húst Sz. Lampert, 17. Septemb.

Kolbászt csinály Sz. Márton nap után.

Ludat süs Sz. Oswald.

Saitot végy Üszögös Sz. Péter nap tájban, 22. Februarii.

103. Répát áss.

Főzz káposztát.

Karvolyt hordoz Sixti.

Fürjész Sz. Bertalan.

Tapasz házat Sz. Calixti.

Füics jól bé Karácsony tájba.

1mo. Ki-keletkor Martiusnak 20. napja tájban, mikor az nap Bakba megyen.

2do. Őszel Septembernek 23. napja tájban, mikor az nap a' Mértékbe megyen

105. Ki-keletnek jele az, mikor idegen madarak jönnek, kiket télbe nem láthattak, úgy mint Fecskék, Gollyák, Vad Lúdak, Bibiczkek, mikor az rigok énekelni kezdenek.

Sz. Benedek fűvét kell ásni és meg-száraztani, 's mikor ideje leszen az borba függeszteni, igen jó illatot ad neki.

(Folytatjuk.)

„Case“ 25H amerikai gőzeke 10 vasúti ekevel.

Fényképfelvételek a „Törökhegyi gazdaság“-ban.

**4000 acélcsepőt,
3000 szántógépet és
utimozdonyt gyárt évente**

a Case-gyár

A gyár területe 100 magyar hold.

**Ezen adatok biztosítékot nyújtanak,
hogy garanciánkat betartjuk.**

Vezérképviselő:

HAHN ARTHUR BUDAPEST, VIII.,
Üllői-ut 52/b. sz.

és valamennyit legyüri most hasznosság, czél szerűség és olcsóság tekintetében egy magyar találmány a „Novator“.

Ezen készülék (lásd az ábrát) egy gőzt fejlesztő készülék, melynek markolata (B) csavarmentesen végződve, a permetezőn levő tömlőre erősíthető. A markolatban van a vízvezetést eszközölő cső, ebben a hengeralku kupos szelep. A vízbeömlő nyílást állítható csavarral tágíthatjuk, vagy szűkíthetjük. A beömlő nyílást minden bejutható piszoktól szövetszűrő védi. A markolatból a vízvezető kábel (C) át az összekötő csavaron (D) keresztül a víz az előmelegítőbe (E), majd a csigaalku gőzfejlesztőbe és az irányítón (F) át a tisztítandó helyre, mint forró gőz lövelhető.

A gőz fejlesztésére benzingáz szolgál.

A beöntő nyílást takarókupakot (I) eltávolítva, benzinnel $\frac{1}{2}$ részben töltjük meg a tartályt (A) és ha ez megtörtént, a fedőkupakot ismételve erősen felcsavarjuk. Ennek megtörténte után az előmelegítő mélyedésbe (H) kevés borszeszt öntünk, azt meggyújtjuk. A borszesz elégetése által fejlesztett hő, a benzint egy részét gázzá alakította és ha a fuvolyukat a szelep balra csavarása által megnyitjuk a gáz azon kitér és levegővel keveredve egy folyton tartó robbanást idéz elő a

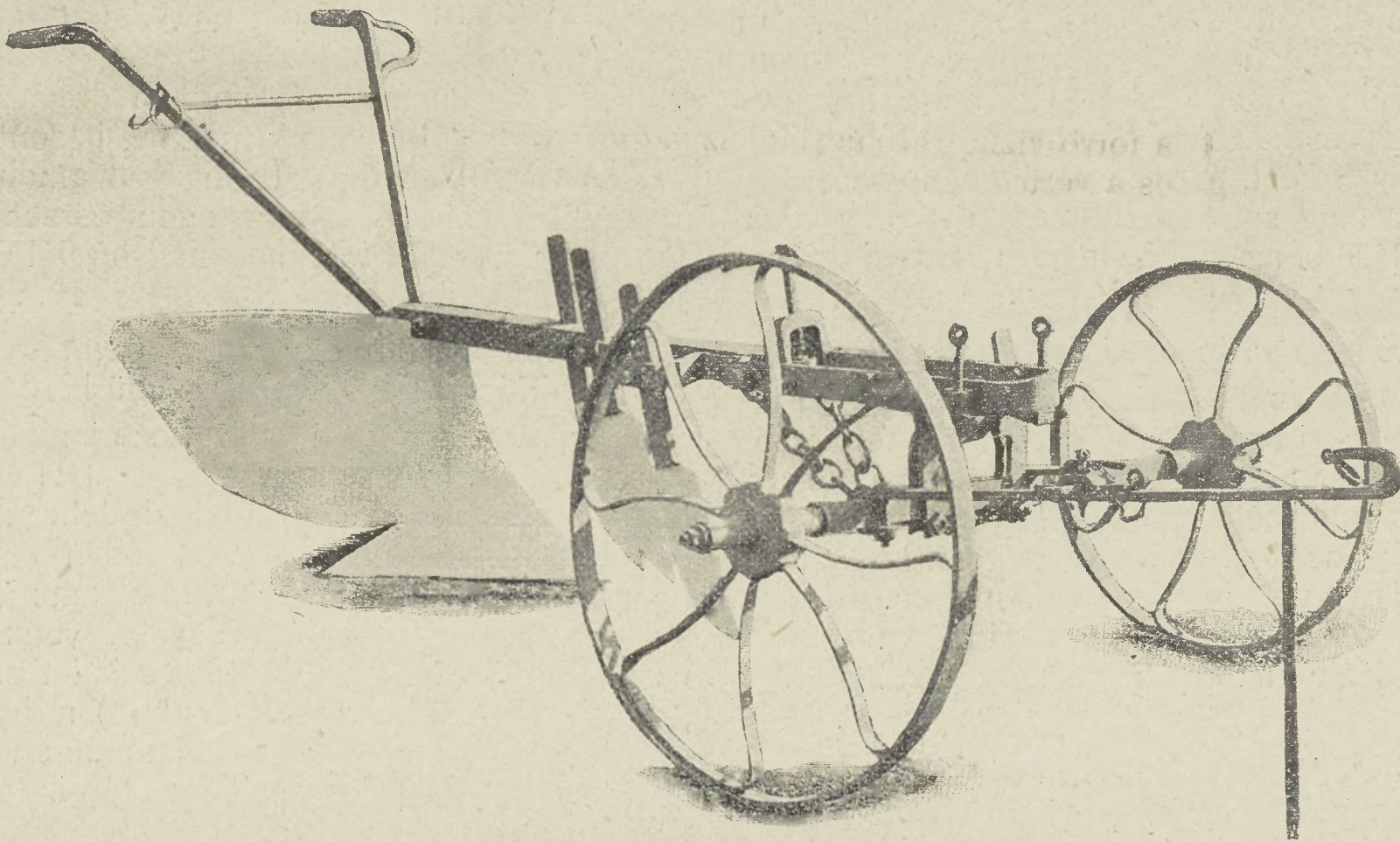
A „Novator“ gőzrovarító bármely permetezőre alkalmazható és csupán az az egyik hibája, hogy magas törzsű fáknál a használata körülményes, mert magas létrán állva nem minden kertész tud vele dolgozni, még szerencse azonban, hogy a vértetű sem kedveli a magas és szellős *helyzetet*, azaz a magas törzsű fák ágait. Alacsony vagy középtörzsű fánál azonban nincs az a rovar, pete, hernyó, báb, lepke, bogár atka stb., a mit bizton ne pusztítana el.

A második hibája az, hogy csak lombhullástól lombfakadásig, vagyis a nedv keringés szünetelésével lehet vele dolgozni — hacsak nem akarjuk a növényeinket leforráznai. Igaz azonban az is, hogy a hernyózásnak ilyenkor van az ideje.

A harmadik hibája a 60 koronás ár. Ilyen árban csak a gazdaságok szerezhetik be; bár a francia eredetű „Racle“-t 144 frankért szerezhethetjük be, mégis azon kellene lenni, hogy ez olcsóbb árban kerüljön forgalomba.

Ezen hibáitól eltekintve használhatjuk még sok olyan esetben, a mikor a fertőtlenítés elkerülhetlen, hanem erről majd a jövő alkalommal számolunk be.

T y.

35-ik ábra. A Magyar András-féle szab. eke.

gázfejlesztőben, ahol 1500 C. fok hőséget fejleszt.

E magas hőségen keresztül vezetve, a háti-permetezőben levő víz 150 C. fokú gőzzé bomlik fel, a mi a vértetűt 1 másodperc alatt *m. g. l. ő. z. i. anélkül, hogy a fa fás szövetébe bármely csekély kárt is okozna.*

A benzinnél óránként 80—150 gramm fogy. Az égés csak az esetben szűnik meg, ha a benzint a tartályból kifogy, vagy ha a fuvolyukat a szabályozó szeleppel elzárjuk.

A 80—150 gramm benzinfogyasztási ingadozást a láng szabályozása idézi elő. Kisebb lángnál kevesebb, nagyobb lángnál több benzint fogyaszt. Miután 1 lt. vízből 1000—1500 lt. 60—150 fokos gőz fejleszthető egész napra is elég 10 lt. víz, mert ebből 10—15 m³ gőz fejleszthető.

A vértetűnek irtását leírás helyett a rajzban mutatjuk be, azt hisszük, hogy ezzel jobban megmagyaráztuk, mintha egész oldal terjedelemben ismertetnénk.

A Magyar András-féle szabadalmazott eke.

A talaj minősége és állapota sok esetben olyan ekét kíván, mely csavaralku kormánylemezzel bír. A kormánylemez ezen formája ugyanis nehéz, összeállott talajokban szép egyenletes barázdát fektet, a mire az általánosságban használt hengeres kormánylemez nem képes.

Köztudomású azonban, hogy a csavart kormánylemezzel dolgozó ekék a talajt kevésbé törik meg, mint a hengeres kormánylemezzel bírók s így bizonyos talajokban szebb munkát végeznek ugyan, de a talajt nem dolgozzák kellőképpen át.

A Magyar András által szerkesztett és szabadalmi oltalom alatt álló ekének főelőnye, hogy a csavart kormány ekék előnye az által, hogy az eke elé fogott 3 csorosozlyával a talaj mintegy előmunkálja, kiegészíti a hengeres kormánylemezek előnyeivel.

Ekéje a földet jól fölprózza és nehéz talajban is szép egyenletes barázdát hagy maga után.

Azon erőviszonyok, melyek a csavaros kormánylemez alkalmazása, továbbá a két mellécsorosozlyá beiktatása folytán föllépnek, szükségessé teszik a gerendely befogásának és alátámasztásának az általánosságban ismert ekétől eltérő módon való kiképezését.

A gerendely szélesen fekszik föl a taliga vánkósára s így az ekének jobbra-balra való ingadozása meg van gátolva.

A vonólánczok és gerendely által bezárt szög kicsi s ennél fogva a vonóerőnek igen nagy része értékesül.

A szántómélység szabályozása Magyar András ekéjénél az által történik, hogy a gerendely csuklóra jár s ennek révén hajlásszöge változtatható.

Praktikus ujtás a Magyar András-féle ekén az is, hogy a szántóvas oly módon van szimmetrikusan kiképezve, hogy lehasználás után átfordítható. Ilyen módon utánélesztés nélkül kétszer akkora munkateljesítésű, mint a közönséges szántóvas.

Nagy előnye a Magyar András-féle szerkezetnek a magasan járó, nagy kerekű, széles nyomtávú taliga.

Különös figyelmet érdemelnek a lapos küllőjű kerekék, melyek könnyűségük mellett igen erősek s nevezetesen oldalnyomásokkal szemben igen ellentállók.

Figyelemre méltó azon ujtás is, hogy a kerékgagyak teljesen hengeres furattal bírnak s így átfordíthatók lévén, használhatóságuk majdnem megkétszerezedik.

Miután a taliga kerekéi a szántómélységhez képest nem állíthatók, a taliga tengelye nem jár vízszintesen. Hogy ezen körülmény az eketést járását ne befolyásolhassa, a gerendely fölfekvő felületei állíthatók. Az állítóléczek segítségével a barázdafenek bármely tengelyállásnál vízszintes marad.

A Magyar András-féle eke befogásánál, szántóvas állásánál és kormánylemez formájánál fogva, jelentékenyen kisebb vonóerőt igényel, mint az egytetemes ekék s emellett szélesebb barázdát hagyván maga után, munkája szaporább.

A fentismertett ekék forgalomba hozatalával a Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége (Budapest, Váci-körut 32.) foglalkozik.

KÖNYVISMERTETÉS.

Az árpa termelése különös tekintettel a sörárpára. Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kísérletei alapján írta *Cserháti Sándor*.

Az árpa, elsősorban a sörárpa, egyik legfontosabb terményünk, ez az egyedüli gabonafélének, melyből számottevő exportunk van. Kivételünknek akadályai egyre nagyobbodnak, melyekkel legjobban úgy küzdhetünk meg, ha igyekezünk minél kifogástalanabb minőséget hozni a piacra. Ismeretes dolog, hogy egy gabonafélének sem tapasztható oly nagy különbség a minőségben, mint árpánál. Befolyást gyakorol erre a talaj, az éghajlat és a termelés módja, az utóbbi igen jelentékeny mértékben.

Teikentettel az árpatermelés nagy fontosságára az országos m. kir. növénytermelési állomás felállítására vagyis 17 év óta a gazdák közreműkö-

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

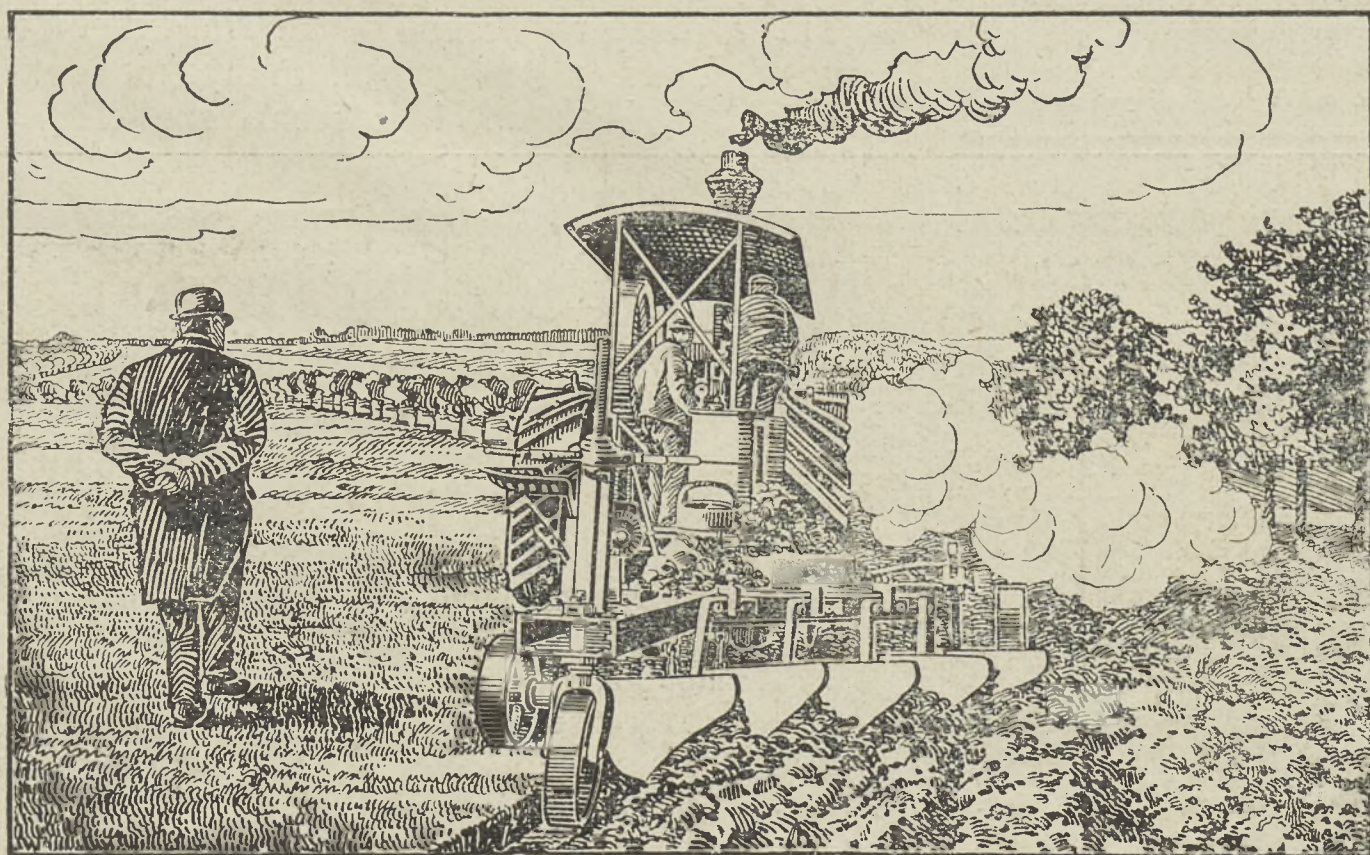
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

☛ Csekély befektetés. ☛ Olcsó üzem. ☛

☛ Tökéletes munka. ☛

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Szántógépünk a jedlinai (Csehország) uradalomban.

désével végzett kísérletezéssel iparkodott megállapítani, hogy a fajtának, a mivelésnek, a trágyázásnak stb., minő befolyása van az árpa termésére és minőségére. Ezen kísérletek, eredményét, melyek részletesen már közre adattak — dolgozta fel Cserhádi Sándor a 62 oldalra terjedő füzetben, mely hasznos utmutatásul szolgál az árpát termesztő gazdáknak.

Ajánljuk e füzetet a gazdaközönség figyelmébe, melyet az érdeklődőknek megkeresésre ingyen küld meg az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás Magyaróvárott.

Kodolányi-féle Gazd. Zsebnaptár. Az immár 49-ik évfolyamában levő **Kodolányi Gazdasági Zsebnaptár** a szokott csinos formájában és gazdag tartalommal már megjelent.

A magyar gazdáknak eme kedvelt, régi zsebnaptára az idén újításokkal látott el, úgy van szerkesztve, hogy a gyakorlati gazda igényeinek megfelelően. Ezeknek pedig csak akkor felel meg, hogyha a gazdaságban szükséges feljegyzések számára alkalmas. Hogy pedig az igényeknek teljesen megfelelően, a naptári rész is el van látva naptárilag megjelölt napokkal. Pénztári napló, anyagforgalmi napló, vetési, aratási, trágyázási jegyzék, a hizlalás és tejgazdaság rovatai képezik a rovatos lapokat, ezenfelül bőségesen van el látva cassirozott üres lapokkal, hogy kiki tetszése szerint eszközölhesse följegyzéseit. Az ismeretterjesztő csak a legszükségesebbre szorítkozik és főleg a mindennapi szükséges takarmányozási tabellákat, néhány a gazdaságban netán előforduló számítást és a gazdasági hatóságok jegy-

zékét tartalmazza. A naptár kiállítása diszesebb, mint volt eddig, ára azonban a régi: bolti ára 2 korona 80 fillér, ajánlott szétküldéssel 3 korona 25 f, utánvétellel küldve pedig 3 korona 45 fillér. Megrendelhető a **Gazdasági Lapok kiadóhivatalában, Budapest, IV., Múzeum-körút 7.**

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. A tehenészet nagyságának aránya a birtokterületeken.

A Duna mellett levő dombos birtokon lefejt tehenészetet óhajtok létesíteni. A birtok területe 400 magyar hold. Mennyi tehen létszámmra rendezkedhetem be, hogy az tulságos ne legyen?
M. Sz.

Kérdés. Sertészsész hatása a fiaztásra

A sertészsész valahogyan beütött a falkamba és nagy pusztítást vitt végbe. A hasas koczákat legtöbbje elvetélt és rendkívül sovány állapotban van az, a mi közülök megmaradt. A mi el nem vetélt és élő malaczkokat fog fiadzani, érdemes lesz-e ezen malaczkokat megtartani és fölnevelni. Azért kérdelem ezt, mert ilyen időben a járvány falkámat még soha sem látogatta meg és nincs tapasztalásom az iránt, hogy mit tegyek?
N. K.

Kérdés. Árpa kitisztítása tavaszi buzából.

Nem nehéz megérteni, hogy néha árpa keveredik a tavaszi buzákra, lévén mind a kettő szorosán egymás mellett termelt tavaszi vetemény. A lisztgyártás céljaira eladott ilyen tavaszi buza nem tulságos baj, de a vetőmagban az ily akaratlan keverék nagyon kellemetlen. Kérem gazdatársaimat közölni, hogy mi módon lehet a tavaszi buzából az árpaszemeket eltávolítani?
B. M.

Kérdés. Borsózsizsik mentesítése.

Nem vagyok képes értékesíteni száraz borsómat, mert zsizsikes. A vevők kifogásolják, hogy így fogyasztásra nem való. Ha kemenczében melegitem, akkor a zsizsik a borsóban benn marad, a különbség csak az, hogy élettelen állapotban, de azért a mag fogyasztásra mégis undorító. Azt tudom, hogy a zsizsik kibujik áprilismájusban a borsóból magától is, de ez céljaimra már késő. Miként szokták borsótermelő vidékeken a zsizsiket kizavarni a borsóból?
Z. G.

Felelet. A „Malaczkok sérve“ című kérdésre.

1. Fialat állatok köldöksérve (valószínűleg ilyen sérvről van szó) kedvező beszámítás alá esik, mert az élet első hónapjaiban az magától is gyógyul. Ha azonban e gyógyulást a hasfal gyakori erős feszülése akadályozná, (nehéz székletét, köhögés következtében) vagy pedig a sérv nagy-

méretű, úgy annak önként való gyógyulása nem várható. Ez esetben czélszerű lesz állatorvosra bizni a sérv gyógyítását, illetőleg az operációt.

Ha a sérv magától meg fog gyógyulni, akkor tenyésztésbe is vehető a kocza-malacz, de ha a sérv nagyméretű, akkor a szülés újabb és újabb sérvképződések veszélyét rejti magában, azért a tenyésztésből czélszerű lesz kizárni.

Porcius.

2. A sérves malaczkokat megtartani nem érdemes, nagy költséggel fölneveljük és akkor fogjuk látni azt, hogy a sérv mindig nagyobbodik, annyira, hogy az ily állat élete egy kis esés következtében nagyon kérdésessé válik. Az ilyen malaczkokat tehát legjobb pecsenyének eladni. Herélni lehet az ily malaczkokat, de ha feltűnő nagy a sérv, akkor gyakori az elpusztulás a herélés folytán. Ha a sérv a herezacskóban jelentkezik, a mit az által ismerhetünk meg, hogy az egyik herepúp sokkal nagyobb, akkor nagyon óvatosan kell herélni, mert nagyon könnyű a zacskóba sülyedt belet is megvágni. Ezt ugyan be lehet varrni, — de mint mondom, — kár vesződni ilyen bajokkal meglátogatott malaczkokkal. Ki kell azokat teketória nélkül mustrálni.
D.

Felelet. Buza és zab helyett mit adjak tyukjaimnak című kérdésre.

Tényleg a buza és zab nagyon drága és tény az is, hogy sok helyen nincs. Én is hasonló helyzetben vagyok és úgy segítek magamon, hogy krumplit főzök és azt vastagon összekeverem buzakorpával. Ezt a tyukok nagyon jól eszik és jól is tojnak tőle.
P...-né.

Felelet. Kukoricza vagy czukorczirok-csalamádé ajánlatosabb-e című kérdésre.

A czukorczirok magja olcsó, ez ajánlja; de a czukorczirok óriási igényeket támaszt a föld iránt. Csak rendkívüli gazdag földben lehet czukorczirokat termesztetni, mert a földet úgy kiéli, hogy nyomában 2 évig sem terem semmi. Ellenkezőleg, ha a csalamádét trágyába vetem, úgy ezt is megsinyli a föld, de egy kis salétromozással (50--60 kiló magyar holdankint) a buza nagyon jól megy a kukoricza-csalamádé után, de a czirok után még ily segítség után is tesped a buza. Probatum est.
C.

Felelet. Mezei kertészet és vízhasználat című kérdésre.

Az 1885. évi XXIII. törvényezikk értelmében akként rendelkezik, hogy a rendes házi szükségletre, ültetvények öntözésére vizet meríteni, itatni, mosatni, osztatni, fürdeni és jeget vágni a hatóság által e célra kijelölt helyeken mindenkinek szabad, minden más célra, valamint gépekkel vagy mesterséges készülékkel végzett vízkimeléshez, hatósági engedély szükséges.
D.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Február utolsó napjaiban éjjelenként még mindig erős fagyok, nappali erősebb enyhüléssel és olvadással, a tavaszodás felé hajlott. Március 1-én csendes, borongos, enyhe volt, este néhány szem permetező esővel, már az volt remélhető, hogy bekövetkezik az enyhébb tavaszi időjárás. 2-ikán megmaradt ugyan az idő enyhének, de oly orkánszerű kelet-déli erős szélviharral, a mely sohasem kívánatos és a mely vihar a még meglévő csekély takarmánykészletet oly helyeken, a hol a rakományokat derékban találta, legnagyobb részben széjjelszórta,

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek évente két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalaín tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Saluator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudóifrakpart 8.

A LEGJOBB MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

CSES KIRUDVARI MAGNAGYKERESKEDÉSÉBEN KAPHATÓK

VI. ROTTENBILLER-U 33. BUDAPEST. IV. KOSSUTH-LAJOS-U 4.

ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDETİK MEG

értéktelenné tette, kivált kiskisgazdákknál, a kik nem rendelkeztek elegendő fagerendákkal a rakományok lesulyozásán. A hónélküli tél erős föld fagya még nem engedett fel. A lapályos helyekre összefutott víz még legnagyobb részben borítja a talajt. Ott, hol csekélyebb jégkéreg volt, már elolvadván, nem látszik a vetés kivesztetnek. Remélhető, ha a föld fagya teljesen kimegy, az altalaj tulszáraz volta miatt, a többi víz is kivétel nélkül elenyészik. A hosszú télen legtöbbször takaró nélküli kelőfélben és csirában lévő elcsigázott őszi vetésekben nagyobb kárt okozó kifagyású kár ezidő szerint még meg nem állapítható. Ezt március viselkedése mutatja majd meg. 1907. évben is, március hóban fagytak ki a vetések, erős enyhüléssel eső és azután hirtelen erős fagygyal. 3-ik és negyediken elég szép napok, éjjeli gyengébb fagyokkal. Szárazabb enyhe idő volna március végéig kívánatos, hogy az őszi vetések kikelhetnének. Jász-nagykunszolgán megye 4/III. 909. N.

Személyi hírek. A király, mint a hivatalos lap jelenti, *Drucker Jenő dr.-nak*, a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete“ igazgatójának, a szőlészet és borászat terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozta. Gratulálunk! — Örömmel értesültünk, hogy lapjaink két érdemes munkatársa, *Betegh Lajos* kir. főállatorvosi czímmel és jelleggel felruházott állatorvos a VIII. fizetési osztályba főállatorvosá, valamint *dr. Kukuljevic József* szemesi kir. állatorvos, a X-ik fizetési fokozatba lépett elő, mely előléptetésekhez fogadják mindketten szerencsekívánatainkat.

A kereskedelmi szerződés Romániával. Bécsben a külügyminisztériumban Aehrenthal báró külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri tanácskozás volt, a melyen magyar részről a magyar miniszterelnök, a földmivélsügyi miniszter és a kereskedelmi miniszteri államtitkár vettek részt; azután az osztrák miniszterelnök, a pénzügyminiszter, a kereskedelemügyi és a földmivélsügyi miniszter. A közös tanácskozás eredménye az, hogy a magyar és az osztrák kormány, valamint a közös külügyminiszter teljesen egyetértének abban, hogy folytatni kell a diplomáciai tárgyalást a Romániával kötendő kereskedelmi szerződés dolgában. Általános volt a nézet, hogy a végleges megegyezés rövid időn várható. A tanácskozásról a következő jelentés érkezett: A közös külügyi kormány néhány héttel ezelőtt újabb javaslatokat terjesztett a román kormány elé, a melyek különösen a huskontingentálás föltételeire vonatkoznak. Minthogy ez a kérdés alkotja a tárgyalás sarokpontját és a kereskedelmi szerződés egyetértő megoldásánál akadályul szolgál, most ennek az akadálynak elhárításán fáradoznak. A román kormány az osztrák és magyar javaslat beható tárgyalása után megadta válaszáat. Előbbi nem elégítette ki a román kormányt, mert ennél messzebb menő föltételeket állított föl. A miniszteri tanácskozás ezzel a kérdéssel foglalkozott és újabb pontokat állapított meg, a melyek már elmentek Bukarestbe. Az osztrák és magyar kormány legújabb javaslatai mindenesetre lehetségessé teszik a tárgyalás folytatását. A tanácskozáson résztvevő két kormány egyértelmű határozatának megfelelően a bukaresti osztrák-magyar követet a tárgyalás folytatásához szükséges utasításokkal látták el.

A Temes megyei Gazdasági Egyesület Sztojánovits György báró egyesületi elnök elnöklése alatt f. hó 1-én közgazdasági szakosztályi és igazgató-választmányi ülést tartott a vármegyeháza kistermében. A szakosztályi ülésen az 1907. évi XLV. t.-cz.-kel hozott cselédtörvényre

Sztojánovits György báró elnök által előre kidolgozott cseléd szabályrendelet-tervezet lett némi csekély módosítással elfogadva.

Az igazgató-választmány a múlt hó 20-án megtartott végrehajtó bizottsági ülés által elfogadott ügydarabokhoz egyhangulag hozzájárul. Végül Prepeliczay Ödön lendülettel beszéd kíséretében figyelmébe ajánlotta a *középbirtokos osztálynak felkarolását*, melyre Sztojánovits György báró elnök kijelentette, hogy Háromszék törvényhatósága hasonló átirattal fordult az egyesülethez, mely indítványt az igazgató-választmány tanulmányozás céljából Vargics Imre közgazdasági szakosztályi elnöknek kiadta.

Kisbirtokos gazdák szervezkedése. A Magyarországi Kisbirtokos Szövetség a legutóbbi héten Somogy megye területén bontott zászlót s az elmúlt vasárnap Somogy megye szigetvári és barcsi járásában 7 helyen tartott népgyűlést, ugyanannyi helyen alakítva meg a szövetség helyi egyesületeit. A szövetség által alakítandó kisbirtokos áru és hitelforgalmi szövetkezet előmunkálatát befejezték, a mozgalom élén Herczegh Sándor turkevei birtokos és Szabó István (nagyatádi) országgyűlési képviselő áll. A szövetség március hónapban még 25 helyen tart népgyűlést, melyeken Hunyár László szövetségi igazgató és az elnökség tagjai fejtegetik a kisbirtokosság szervezkedésének szükségességét.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete igazgatóválasztmánya Bernáth Béla orsz. képviselő elnöklése alatt e hó 26 án tartott ülésén, dr. Drucker Jenő egyesületi igazgató javaslatára „Országos Borértékesítési Tanács“ szervezése, továbbá a boroknak különösen a korcsmákban történő vizezése s ezzel kapcsolatosan az ugynevezett „spricczerek“nek a megrendelő vendégek szeméi előtt leendő elkészítése, s végül Vastagh János javaslatára a szőlőoltványkereskedéssel üzőtt nagymérvű s a gazdáknak pótolhatatlan veszteséget okozó visszaélések megszüntetése céljából a földmivélsügyi miniszterhez fölrirat küldését határozta el. Rácz Sándor pedig a f. évben Budapesten tartandó nemzetközi orvoskongresszus alkalmával, különösen a tokaji borokat, mint a világ egyetlen természetes gyógyborát javasolja ismertetni és bemutatni, azon országokból érkező orvosoknak, amely országokba azok bevitelét lehetne reményleni.

A Magyar Országos Állatorvos-Egyesület február hó 28-án tartotta XXIX. évi rendes közgyűlését az állatorvosi főiskola dísztermében, melyen a földmivélsügyi minisztert *Csabay Béla* min. tan. képviselte. A közgyűlést dr. *Hutyra Ferencz* elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg, melyben az Egyesület utolsó három évi működését és jövő feladatait vázolta. Kiemelte a magyar kir. állatorvosok státusának rendezését, melynek szükséges voltát és irányát az Egyesület javaslatai ismételtel megjelölték. Rámutatott továbbá arra, hogy az Egyesületnek az állategészségügyi szolgálat további kiépítésére kell törekedni s első sorban a helyhatósági állatorvosok szolgálati viszonyainak és javadalmazásának rendezését sürgetni. *Jakab László* kir. állategészségügyi felügyelő indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott a földmivélsügyi miniszternek az állatorvosi karral szemben a státusz rendezésben megnyilvánult jóakarataért.

Ezután dr. *Rácz István* tanár, e. főtitkár terjesztette elő jelentését az Egyesület múlt évi működéséről, melyből kitűnik, hogy számos fontos állategészségügyi és állattenyésztési kérdésben megokolt javaslatokat terjesztett fel a kormányhoz s ezek között a tejtermelés és tejkereskedés egészségügyi ellenőrzésére vonatkozólag

s részletes javaslatokat tett. A hetenként megjelenő *Allatorvosi Lapokon* kívül, kiadja a „*Hússzemlé*“-t és a „*Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből*“ című folyóiratot, továbbá az *Allatorvosi könyvtár*-t, melyben a múlt évben dr. *Hutyra Ferencz* tanár *Törvényészki állatorvostana* jelent meg. Szakülésein számos tudományos és gyakorlati jelentőségű kérdést tárgyalt. Bevétele 36.179 korona 64 fillér, kiadása 29.391 korona 26 fillér, pénztári maradéka 6788 korona 38 fillér. Törzsvagyona 92.748 korona, segélyalapja pedig 41.700 korona, melynek kamataiból 1200 korona segélyt szavazott meg. Az *Allatorvosi Lapok*-ban megjelent legjobb értekezésre kitűzött pályadíjat *Pöschl Károly* nyerte el. Az állategészségügyi szolgálat rendezésére vonatkozó javaslat megtételére bizottságot küldött ki a közgyűlés és letárgyalta a benyújtott indítványokat. Végül a tisztviselők megválasztása és az igazgató-választmány kiegészítése következett. Elnök lett: dr. *Hutyra Ferencz* állatorvosi főiskolai rektor, alelnök dr. *Nádaskay Béla* főiskolai tanár és *Jakab László* kir. állategészségügyi felügyelő, főtitkár dr. *Rácz István* főiskolai tanár, titkár dr. *Zimmermann Agoston* főiskolai m. tanár, pénztárnok *Kardeván Ernő* kir. főállatorvos, szakülési elnök dr. *Marek József* főiskolai tanár és *Wüest Jenő* kir. főállatorvos, szakülési jegyző *Eberhardt József* kir. főállatorvos és *Gulyás Károly* közbizományi állatorvos. Az igazgatóválasztmányba *Dubravszky Róbert*, *Rátonyi Zoltán*, *Junger Sándor*, dr. *Plósz Béla*, dr. *Marek József*, *Wüest Jenő*, *Marczinka János*, *Krompecher Szilárd*, *Siposs Izidor*, *Eberhardt József*, *Jobban József*, *Gracsányi Gyula*, *Balás Sándor* budapesti, továbbá *Kocourek Ferencz*, *Ohegyi Jenő*, *Uhlárik Titusz*, *Illy György*, *Lukács József*, *Torma János*, *Scharenbeck László*, *Sulyok Géza*, *Szilárd Jakab* és *Skála Ferencz* vidéki tagokul megválasztottak.

A helyhatósági állatorvosok még a múlt év szeptember hó 22-én tartott országos kongresszusa memorandumba foglalta kívánságait s az emlékiratot az illetékes körök elé terjesztette, de, mert az elintézés késett, az Országos Állatorvos-Egyesület vezetése is akcióba lépett a helyhatósági állatorvosok érdekében. Megbizta az országos egyesület három tagját: *Keleti József* főállatorvost, *Rácz Ferencz* járási állatorvost és *Schaar* Bernát körállatorvost, hogy készítsenek javaslatot az állategészségügyi szolgálat fejlesztéséről és a helyhatósági állatorvosok szolgálatának rendezéséről. A javaslatok, a melyeket készítők az Országos Állatorvos-Egyesület értekezlete elé terjesztettek, az *állategészségügyi szolgálat teljes államosítását* ajánlják, mint eszményi megoldást. Az értekezlet azonban az állategészségügyi szolgálat államosítását a mostani viszonyok között keresztülvihetetlennek találta, egyrészt azért, mert a kormány és a parlament többsége nemzeti okokból minden államosítást ellenzi, másrészt, mert az állategészségügyi szolgálat teljes államosítása szinte elviselhetetlen terheket róna az államra. Az értekezlet arra az álláspontra helyezkedett, hogy az állategészségügyi szolgálatot a mostani viszonyok között csak ideiglenesen rendezhetik az állam és a községek karöltve. A földmivélsügyi miniszternek és a belügyminiszternek egyetértően, rendeleti uton kell szólni a helyhatósági állategészségügyi szolgálatot. A földmivélsügyi miniszternek rendeleti uton módot kell adnia arra, hogy a helyhatósági állatorvost az ő szolgálati területén bizzák meg az állami állatorvos funkcióival. A járási állatorvos maradjon továbbra is az elsőfokú hatóság szak-

Cséplőgéptulajdonosok pénzt, időt és munkát takarítanak meg és szebb, jobb cséplési eredményt érnek el a **Stern-féle szabad. dobkosárbetéttel.**

Szakértő bizottság előtt

egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsínes géppel utáncsépeltettünk és az eredmény 680 kgm. tiszta buzaszem volt.

Számtalan elismerő levél. — Kérdezőkérésre ingyen és bérmentve nyújtunk felvilágosítást.

Bárdos és Brachfeld

Budapest, VI., Gyár-utca 5.

közége. A helyhatósági állatorvosok fizetését az államkincstár egészítse ki annyira, hogy a létminimum 1600 korona legyen. A község adjon nekik természetben lakást, a megfelelő nyugdíjról pedig az állam gondoskodik, a községi- és körorvosok nyugdíjszáma szerint. Többek u. m. *Szántó* Jakab, *Gulyás* Károly, *Molnár* Aladár, *Rétlaky* Ferencz, *Vámos* Jenő hozzászólása után az elnöklő *dr. Hutyra* Ferencz megállapította, hogy az értekezlet határozatokat nem hozhat, mert nincsen tisztikara, a mely azokat realizálná, *Uhlyarik* Titusz állategészségügyi felügyelő szólalt föl, a ki azt az indítványt tette, hogy a helyhatósági állatorvosok szolgálati viszonyainak es anyagi helyzetének tarthatatlanságára való tekintettel az értekezlet megfelelő előterjesztések kidolgozását bizza a bizottságra azzal, hogy ez kérje föl a földmivelésügyi minisztert az 1900. XVII. t.-cz. rendelkezéseinek a helyhatósági állatorvosokra való kiterjesztésére.

Állatorvosok Gazdasági Szövetkezete. Január hó 25-én „Magyar Állatorvosok Gazdasági Szövetkezete” czímen új egyesület létesült azzal a czéllal, hogy minden olyan anyagot vagy szükségleti cikket, a melyre állatorvosoknak szükségük van, vagy a mely az ő révükön jut közforgalomba, közvetítsen, a későbbi megerősödés során esetleg előállítson, termeljen is. Últóanyagokat, műszereket, szakműveket, egyenruhát, gyógyszereket és a legkülönbözőbb szükségleti cikkeket a jövőben a szövetkezet közvetítésével szerezhetik be az állatorvosok. A szövetkezet élén Monostori Károly főiskolai nyilvános rendes tanár, Rátonyi Zoltán állatkerti igazgató, *dr. Knezovits* Adolf ügyvéd, *Lukács* Aladár, az „Állatorvosi Közlöny” szerkesztője, *Szántó* Jakab és *Schaár* Bernát körállatorvosok, *Rétlaky* Ferencz, a Budapesti Állattartók Szövetkezeti kórházának főállatorvosa és *Vámos* Jenő székesfővárosi kerületi állatorvos állnak.

Székely kirendeltség Kolozsvárott. Ismeretes, hogy a földmivelésügyi miniszterium által létesített székely kirendeltség, melynek vezetője, *dr. Koós* Mihály miniszteri titkár, Marosvásárhelyt székelt. Mint biztos forrásból értesülünk, a székely kirendeltség székhelyét ez év május hó 1-től kezdve Kolozsvárra helyezik át és megváltozik eddigi neve is, amennyiben: „A m. kir. földm. erdélyrészi kirendeltsége” czímet fogja nyerni. Maga a vezető *dr. Koós* Mihály is Kolozsvárra teszi át lakását májusban. A székelyföldi kirendeltségnek egyik fiókja azonban, az eddiginél is kisebb hatáskörrel a kolozsvári kirendeltség szerveképen megmarad Marosvásárhelyt.

A gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslat és a gazdák. Apponyi Albert gróf kultuszminiszternek a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatát a gazdatársadalom nagy örömmel és bizalommal fogadta. Már az OMGE. kinyilatkoztatta, hogy meggyőződése szerint Apponyi törvényjavaslatának sikeres végrehajtása esetén, Magyarország mezőgazdasági életében új és jobb korszak következne. Üdvözlő feliratot intéz az OMGE. a kormányhoz, a képviselőházat pedig arra kéri, hogy semmiféle anyagi áldozatot nem sajnálva, igyekezzen lehetővé tenni, hogy Apponyi törvényjavaslata minél hamarabb és minél több községben valóra váljék. Február hónap végén a gazdák egyszerre két helyen is kinyilvánították a törvényjavaslat iránti elismerésüket. A Nyitrai Gazdasági Egyesület közgyűlése a javaslatot egyenesen korszakalkotó jelentőségűnek mondta s reménylik a nyitrai gazdák, hogy a tervezett gazdasági népiszkolák létesítését a törvényhozás, az anyagi eszközök följárásával igyekezzen elősegíteni. Esztergomban a gazdasági előadásra egybegyűlt mintegy harmadfél száz gazda sürgönyben üdvözölte Apponyi Albert grófot, Gyapay Pál főispán indítványára arra kéri a minisztert, hogy a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatot minél előbb terjessze a Ház elé.

A veszprémi honvédség mezőgazdasági és háziipari oktatása. A Veszprémi Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi kormány anyagi támogatásával két hónapos gazdasági tanfolyamot rendez a gazdák fiai sorából való tényleges szolgálatban álló honvédek részére.

Febr. hó 18-án volt a tanfolyam ünnepélyes megnyitása a veszprémi honvédtisztikar és az egyesület képviselőinek jelenlétében. *Kajdacsy*

Endre az egyesület ügyvezető-titkára elsősorban köszönetet szavazott *Turczér* Imre ezredesnek, a tanfolyam szervezése körül segítségére volt az egyesület. Azután a legénységgel ismertette a gazdasági tanfolyam célját és hasznát, kérte a hallgatókat, igyekezzenek szorgalmasan tanulni ősi foglalkozásukban tökéletesbedjenek. A tanfolyamon a gazdasági oktatáson kívül a háziipar tanításával is foglalkozik az egyesület. A gazdasági tanfolyamnak 80 hallgatója van, kik mind olyan gazdafiak, kik a polgári életben a saját birtokukon fognak gazdálkodni. A háziipari tanfolyamon 40 honvéd tanulja a kosárfonást; szalmafonást és seprükötést; ezek pedig mind olyan egyének, kik a polgári életben mint mezőgazdasági napszámokot keresik kenyerüket. A tanfolyam előadói *Havas* Jakab, törvényhatósági főállatorvos, és *Kajdacsy* Endre egyesületi titkár.

Takarmányinségek. Udvarhelymegyében aggasztó módon mutatkozik a takarmányhiány és a gazdák százával jelentkeznek a székely kirendeltségnél támogatásért. A kirendeltség Nagy-küküllő megyéből kapott igen előnyös szénajánlatot és ha ezt sikerül megvásárolni, akkor a gazdákat érhető károsodás elkerülhető lesz. Eddig a megyében kiosztottak 120 métermázsza (kb. 225 szekér) szénát és sarjút és 420 métermázsza katonakorpát. Csikmegyébe küldtek 1050 métermázsza szénát. A szénát és sarjút kapták: *Lövete*, *Zetelaka*, *Szentegyházfalva*, *Oroszhegy*, *Szombatfalva* községek, a korpát pedig a működő tejszövetkezetek községei és azon községek, melyek a szalmát és tengeri kórót szecsakázzák és korpával keverik. A szén és sarju kiosztási ára volt métermázsánként 6 korona, a korpáé 7 korona, készpénzfizetés mellett. — **Az Aradvárme gyei Gazdasági Egyesület** tapasztalván, hogy a nagyhalmágyi járásban a takarmányhiány erősen kezdi éreztetni káros hatását, fölterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszteriumhoz, hogy az ottani kisgazdákat a szükséges takarmány megszerzésében támogassa. A miniszter megbizta a Gazdasági Egyesületet, hogy a harmincz holdnál kisebb területen gazdálkodó földművesek, továbbá a lelkészek, tanítók és jegyzők takarmányhiányukat kiegészítésére szalmát vásároljon és harmincz százalék engedménnyel készpénzfizetés mellett engedje át. Az engedményt a földmivelésügyi tárcza fogja megtéríteni. Ugyanis intézkedés történt, hogy a silingyiai majorban lévő állami készletből kétezer métermázsza szalmát kapjon az egyesület, mázsánként két korona kedvezményes árban az említett járás kisgazdái között való kiosztásra.

A kivándorlás Szepes- és Szatmárme gyéből. Szepesmegyében tavaly a kivándorlás kissé megcsappant, az idén azonban január hó folyamán 301 utlevelet adtak ki 62 utitársal, mi 272-vel több, mint a múlt év hasonló hónapjában. Szatmárme gyé közigazgatási bizottsági ülésén jelentette az alispán, hogy január hó folyamán 200 Amerikába szóló utlevelet adott ki az alispáni hivatal.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank igazgatósága *Beck* Miksa elnöklésével a napokban tartott ülésében megállapította a bank 1908. évi zárószámadását. A megállapított mérleg- és nyereség- és veszteség-számla az 1907. évről áthozott 360.414 korona 73 fillér, azaz háromszázhatvanezernégyszázötvennégy korona 73 fillér betudásával 5,279.062 korona 68 fillér bruttó nyereséget és az összes költségek, adók és leírások levonása után 3,385.226 korona 35 fillér tiszta nyereséget mutat az előző év 3,444.528 korona 84 fillérrel szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy a március hónap 11-én tartandó közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy minden 400 korona névértékű részvény után, úgy mint az előző esztendőben, 28 korona, azaz 7 százaléknyi osztalék fizetessék, ezenfölül a tartalékalap a külön tartalék mérlegszerű 71.966 korona 27 fillérnyi gyarapításán fölül 150.000 koronával és a nyugdíjalap 20.000 koronával dotáltassék. Ez előterjesztések elfogadása esetén — az igazgatósági taniemek levonása után — a folyó üzletévre 312.745 korona 19 fillér vitetik elő.

A megállapított mérleg- és nyereség- és veszteség-számla részletes adatai a következők: **Vagyon:** Pénztári készlet 3,421.918 korona 48 fillér (+ 234.244 korona 14 fillér). Értékpapír-készlet 7,398.456 korona 35 fillér (+ 1,858.361 korona 59 fillér). Záloglevélbiztosítéki alap értékpapirjai 3,056.375 korona (+ 14,925 korona). Záloglevélkészlet 4,361.375 korona (+ 1,121.452

korona 66 fillér.) Nyugdíjalap értékpapirjai 2,729.774 korona 43 fillér (+ 850.156 korona 25 fillér). Külföldi váltók és pénzek 969.845 korona 95 fillér (— 348.759 korona 67 fillér). Váltótárca 47,278.404 kor. 29 fill. (+ 7,372.658 korona 36 fillér). Előlegek a lombardüzletben 36,213.598 korona 43 fillér (— 2.409.191 korona 29 fillér). Társasvállalati befizetések 8,955.616 korona 19 fillér (+ 433.544 korona 16 fillér). Különféle adósok 42,295.286 korona 84 fillér (+ 7,799.865 korona 38 fillér). Zálogleveles jelzálogkölcsonök 40,520.785 korona 65 fillér (+ 8,077.182 korona 59 fillér). A budapesti közraktárak befizetése t bérátalánya 7,470.180 korona 28 fillér. Az áruosztály, bizomány, előleg és raktárüzletben igénybe vett összegek 23,631.110 korona 28 fillér (— 6,374.008 korona 23 fillér). Ingatlan-számla 2,250.000 korona. Fölszerelési számla a középpontban leírva. Fiókok ingatlan és fölszerelési számlája 218.200 kor. (+ 30.600 korona). Összesen 230,770.927 korona 47 fillér (+ 18,661.030 korona 94 fillér). **Teher:** Részvénytőke 40,000.000 kor. Tartalékalap 6,869.947 korona 58 fillér (+ 150.000 korona). Külön tartalék 1,832.924 korona 91 fillér (+ 71.966 kor. 27 fillér). Összes tartalékok 8,702.872 korona 49 fillér (+ 221.966 korona 27 fillér). Budapesti közraktárak törlesztési számlája 1,261.230 kor. 44 fillér (+ 79.284 korona 70 fillér). Nyugdíjalap 3,398.605 korona 98 fillér (+ 249.226 korona 91 fillér). Elfogadványszámla 19,157.800 korona (— 1,807.800 korona). Betétek takarékkönyvecskékre, csekk- és folyószámlán, pénztárjegyek 112,672.662 korona 18 fillér (+ 10,718,972 kor. 58 fillér). Jelzálogadósok ideiglenes követelése 1,483.630 korona 03 fillér (+ 1,149.982 korona 97 fillér). Forgalomban lévő 4%-os záloglevelek 30,818.600 korona (+ 210.400 korona). Forgalomban lévő 4½%-os záloglevelek 9,890.300 korona (+ 7,898.300 korona) **Nyeresség:** a múlt évről áthozott 360.414 korona 75 fillérrel együtt 3,385.226 korona 35 fillér (— 59.302 korona 49 fillér). Összesen 230,770.927 korona 47 fillér (+ 18,661.030 korona 94 fillér). **Tartozik:** Tiszti fizetések számlája 695.266 korona 64 fillér (+ 52.533 korona 99 fillér) Költségszámla 866.464 korona 32 fillér (— 39.903 korona 40 fillér). Behajthatatlan követelések leírása 41.251 korona 88 fillér (— 49.063 korona 68 fillér). Leírás a fölszerelési számlán 41.095 korona 72 fillér (+ 25.803 korona 93 fillér). Adószámla 241.357 korona 77 fillér (+ 5551 korona 87 fillér). Felügyelő-bizottság 8400 korona (— 3600 kor). Nyereség az 1907. évről áthozott 360.414 kor. 73 fillérrel együtt 3,385.226 korona 35 fillér (— 59.302 kor. 49 fillér). Összesen 5,279.062 K 68 fillér (— 67.979 korona 78 fillér) **Követel:** Nyereségáthozat az 1907. évről 360.414 korona 73 fillér (+ 57.026 korona 97 fillér). Kamatszám 6,254.489 korona 31 fillér (+ 13.228 korona 69 fillér), levonva a passzív kamatok 3,229.942 korona 02 fillér (+ 170.860 korona 81 fillér), tehát 3,024.547 korona 29 fillér (— 157.632 korona 12 fillér). Jutalék és bizomány 611.872 korona 43 fillér (— 13.622 korona 36 fillér). Nyereség értékpapírokon és társasvállalatoknál 285.578 korona 90 fillér (+ 32.321 korona 23 fillér). Nyereség külföldi váltókon és pénzekon 46.876 korona 08 fillér (— 5233 korona 83 fillér). Nyereség a fiókosztályoknál 220.889 korona 04 fillér (+ 34.233 korona 85 fillér). Különféle nyereségek 86.408 korona 79 fillér (— 2242 korona 40 fillér). Nyereség a jelzálogkölcson-üzletben 243.572 korona 04 fillér (+ 98.778 korona 20 fillér). Nyereség a budapesti közraktáraknál 301.169 korona 66 fillér (— 112.873 korona 80 fillér). Házjövedelem 97.733 korona 72 fillér (+ 1264 korona 48 fillér). Összesen 5,279.062 kor. 68 fill. (— 67.979 korona 78 fillér).

Az ismert politikai és gazdasági viszonyok következtében a lefolyt év híján volt minden nagyobb pénzügyi tranzakciónak és így az elért nyereség kizárólag a folyó üzlet belterjes művelésének eredménye. A kamatszám némi csökkenése az egész év folyamán hanyatló irányzatot mutató kamatlábkonjunktúrára vezethető vissza, mely főleg az aktív és passzív kamatok között való különbözet csökkenésében nyilvánult. Örvendetes jele a bank iránt táplált általános bizalomnak a betéteknek csaknem 11 millióval való emelkedése, a mely összegből több, mint 7 millió takarékpénztári könyvecskében elhelyezett betétekre esik. Ez állandó emelkedést mutatja a következő kimutatás: Az 1904. évben az összes betétek kitétek 75,215.032 koronát, az 1905.

évben 78,394.995 koronát, az 1906. évben 98,342.496 koronát, az 1907. évben 101,953.689 koronát, az 1908. évben 112,672.662 koronát.

A betétek ez emelkedése következtében a bank vezetősége fokozottabb gondot fordított arra, hogy aktívái könnyen realizálható módon legyenek elhelyezve. A törekvés kifejezést lelt abban, hogy a váltótárca 7½ millió koronával emelkedett, s a különféle adások számlája, mely a költségvetés is magában foglalja, csaknem 8 millióval nagyobbodott, végül, hogy az értékpapír-tárca 2 millióval növekedett. A lombardüzletben elhelyezett összegek tekintetbe vételével a bank könnyen realizálható aktívái meghaladják a betétek állományát. Az értékpapírpiacon ismert kedvezőtlen állapota eredményezte, hogy az értékpapírszámla ugyszólván változatlan. A bank fiókjai a lefolyt évben örvendően fejlesztették üzletkörüket és kedvező eredménnyel dolgoztak. Társasüzletek közül az előterjesztett mérlegben semmi sem került elszámolásra. A banknak sikerült a lefolyt üzletévben kizárólag hazai klientelája körében címleteit nagyobb összegben elhelyezni és ennek alapján jelzálogüzletét fokozatosan fejleszteni; ténylegesen folyósított a bank körülbelül 9½ millió korona törlesztéses jelzálogkölcsönt, úgy hogy a jelzálogkölcsön-állomány az időközi visszafizetések levonása után 8 millióval 40½ millióra emelkedett. A jelzálogosztály üzleteredménye ennek megfelelően lényegesen fokozódott. Az áruosztály üzletmenete a lefolyt évben az előző év kis gabonatermése folytán gyöngébb volt. Ez azonban nem annyira a bizományi üzletben volt érezhető, a hol kielégítő forgalom fejlődött ki, hanem főleg az előlegüzletben, mert raktáraruban nagy hiány mutatkozott. A budapesti közraktárak üzletmenete csak az év első felében volt kielégítő. Minthogy a fogyasztás — ó-áru hiányában — a fölhozott új-áru nagy részét elvonta, raktárkészletek alig képződhetek és így e vállalat eredménye — dacára a főváros szubvenziója igénybevételének — a múlt évi mögött maradt. A Nyerstermék-Részvénytársaság fölszámolása teljes befejezést nyert. A hátralékos veszteségnek a bankra eső része a különféle nyereségek számláján iratott le. — A fumei Forgalmi Bank 7½ százalék osztalékot fizet. Az áruosztály egyéb vállalatai közül a barcsi és fumei raktárak az idén is kedvező eredménnyel dolgoztak. A fumei Nyilvános Raktár-részvénytársaságnak főnállása óta az ideig volt a legkedvezőbb üzletéve és üzletének növekedése alaptőkéjének emelését teszi szükségessé, a mi legközelebb keresztül is fog vitetni. A bank pénzügyi forgalma az elmúlt évben közel 5 milliárd koronát tett ki, a leszámított belföldi váltók összege 327 millió korona, a belföldi váltók forgalma 832 millió korona volt, s a bank összforgalma meghaladta a 12 milliárd koronát.

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy a „Gazdasági Lapok“ 1908 ik évfolyam 1., 3., 4., 7., 10., 11., 14., 18., 20., és 21-ik számú lappéldányai *teljesen elfogytak*, s így a reklamációkat ezen számok megküldése iránt tekintetbe nem vehetjük. Az „**Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok**“ ugyanezen évfolyam összes lappéldányai azonban még kaphatók.

Hogy a ló ereje milyen rohamosan fogy megerőltetett munka mellett, minden ló-tulajdonos előtt ismeretes. Az inak megmeredése leggyakrabban csakis a túlerőltetés káros következménye.

A lovak kiváló erő kifejtése és rendes munkaképessége csakis Kwizda-féle cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott Restutio-fluidrendszeres alkalmazása által éretik el. Ezen szer kitűnően beválik, serkenti a lovat mukabírásra s képesíti a legnagyobb erő kifejtésre.

Megjelent: Rudolf Krása illusztrált katalógusa kerti eszközökről (1909), melyet kívánatra érdeklődőknek ingyen küld meg Rudolf Krása, Wien, VII., Kirchengasse 29.

Haidekker Sándor sodronyfonat- és kerítés-gyárában, Budapest, VIII. ker., *Üllői-ut 48-15*, vasszerkezetű sodronyfonatos kerítés-rácsok és kapuk, horganyzott aczeltüskés kerítés-sodrony és minden más sodronyfonatos munkák beszerzési forrása. Képes árjegyzékek és a méretek közlése után részletes árajánlatok díjmentesen küldetnek meg érdeklődőknek.

Gözekével szántást bárhol vállal és megvételre keres egy 6—7-es ekét: Bordács Tamás, Kisujszállás.

APRÓK.

A kukoriczaüszög. Sokszor merül föl a kérdés, hogy miként lehetne a kukoriczát megvédelmezni az üszkösödéstől? Sajnos, biztos választ ma sem lehet e kérdésre adni. A csávázásnak értelme nincs, mert a kukoriczaüszög lényegesen különbözik a gabonaüszögtől. Utóbbi már a buzaszem csirájában benn van és a kiélt növényvel együtt fejlődik, holott a kukoriczaüszög a nyár tolymáján inficiálja a kukoricza fejlődő csövét, sőt a száron és a levelén is megtapad. Brefeld mesterségesen fertőzte meg üszögspórákkal a kukoriczanövény részeit és 3—6 hét alatt a betegség kifejlődött az inficiált helyen. Magától következik az, hogy az üszög által eredhető fertőzésnek csak úgy vehetjük elejét, ha az üszög csiráit alkalmas módon távol tartjuk. Eddig más óvintézkedéseket nem ismerünk, csak azt, hogy a kukoriczatáblából nagy gondal kell eltávolítani az üszögös gumókat, úgy, hogy ne hulljanak poraik a földre, még mielőtt a kukoriczát aratnánk. És égessük el. Ez a legbiztosabb módnak látszik, de csak több év alatt látszik meg az eredménye. A rézgáliczos preventív permetezés oly drága módszer, hogy e miatt szóba sem jöhet a kukoriczánál.

Argentina haladása. Rohamléptekkel halad előre Argentina a mezőgazdasági termelésben. Az öreg Európa megszabadult némileg az amerikai Egyesült-Államok nyomásától, mert a lakosság szaporodása (80 millió lélek) a fölösleget folyton csökkenti. De helyébe nyomult Argentina. Hol van ennek határa? Argentínának 295 millió hektár gazdasági területéből még csak 9 millió hektár van művelés alatt. Éghajlata pompás. A cukornádtól a búzáig, mindent termelhet, legelői a hires Pampak, tömördek állatnak adnak élelmet. Eltekintve az Andesek mentén elterülő vidéket, kellő csapadékja is van. Főterménye a buza, a kukoricza, a lenmag és a luczerna, melyet ott Alfalfának neveznek. A buzatermelés évről-évre kiterjed és ma már 5 millió hektár felé foglalja el a területet. A kukoriczát is már több mint 2 millió hektáron termelik és a len is egy millió körül jár. Az alfalfa bámulatossan terem, 7—8 kaszálást ad és tekintve, hogy ennek kiterjedése is a millió hektár körül jár, a kukoriczával együtt az óriási állatállomány jó eltartását teszi lehetővé és lehetővé teszi az óriási állat és gyapju exportot Angliába és kontinensünk más országai felé. Argentina a jövő országa.

Gáliczkövel páczolt búzát nem szabad örölni! Megtörténhetik, hogy a vetőmagnak szánt páczolt búzából bizonyos mennyiség fennmaradt s a gazda annak is hasznát akarja venni. Nehogy valakinek eszébe jusson az ilyen mérges anyaggal kevert búzát forgalomba hozni vagy éppen liszté örölni! Intó például közöljük a m. kir. belügyminiszternek 1908. évi 3375. számú határozatát:

Sz. vármegye közönségének. Ifj. P. J., G. J. és N. József ellen gáliczkövel páczolt búzának forgalombahozatala miatt folyamatba tett kihágási ügy vádlottak felelőssége folytán felülvizsgáltatván, a következő harmadfoku határozat hozatott: A vármegye alispánja által 1907. évi 18.832. kih. sz. a. a járás főszolgabírája elsőfoku ítéletének helybenhagyásával hozott másodfoku büntető ítélete az elsőfoku ítélettel, valamint az eljárással együtt feladatit s az ügynek közegészségügyi szempontból való tárgyalása s a kifejtendőkhöz képest az 1876. XVI. t.-cz. 14—7. §-aira helyezett új elsőfoku ítélet hozatala rendeltetik el. A szóban levő ügyben ugyanis az 1805. évi XLVI. t.-cz. végrehajtása tárgyában 39.286/96. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet 4. pontjában foglalt rendelkezés értelmében kell eljárni, miután oly liszt forgalomba hozatala képezi a vád tárgyát, mely gáliczkövel, azaz mely vagy kénsavval (zöld gá-

licz), vagy kénsavas rézzel (kék gálicz) volt kezelve, tehát hamisított, illetőleg ártalmas anyaggal kevert tápszer árusítása által elkövetett kihágás jelenségei látszanak fennforogni.

„Molnár Lapja.“

A deliblati homoksivatag megkötése. A deliblati homoksivatagot erdészeink akarásával jobbra már teljesen megkötötték, a sivatag tehát eltűnt, hogy helyet adjon egy kolosszális erdőültetvénynek. Egy érdekes kirándulás alkalmával, ezen excursiv leiója, ezeket írta az Erdészeti Lapokba:

Szakavatott tollak már gyakran és kimerítően foglalkoztak a futóhomok megkötésének leírásával s így a részletek teljes mellőzésével csak annyit említek meg ott szerzett benyomásainkról, hogy képzeletben visszatérve néhány évtizeddel a múltba s összehasonlítást téve az akkori homoktenger vigasztalan sivársága s a mai ákáczfialalossal borított szép zöld dombvidék közt, csodálattal kellett eltelnünk az emberi értelemnek, szorgalomnak és kitartásnak ily impozáns megnyilatkozása láttára; mert hiszen itt is egy hatalmas vívmányával állunk szemben, annak a végeredményében bámulatraméltó működésnek, amelylyel az emberi elme a természeti erőket szolgálatába szegődött. Valóban nehéz eldönteni, mit tartunk az emberi törekvések nagyobb diadalának: a munkábfogott vizierő hajtotta hatalmas képezeteket-e, melyek nagyobb tudományt, vagy a növényzettel betelepített sivatagot, mely hosszú évek fáradszorgalmát, komoly és következetes kitartást s a szerzett tapasztalatok czéltudatos felhasználását kívánja meg!

A deliblati futóhomokterület már ma holnap teljesen meg lesz kötve. Csak itt-ott láthatók még rajta kisebb foltocskák, melyeken a sívó homok fedetlenül áll, s a melyek alapján képet alkothatunk magunknak a régi sivatagról. Természetesen rendkívül hosszú idő lesz még szükséges ahhoz, hogy a talaj felületén kielégítő vastagságú televényréteg képződjék; az első, legnehezebb lépés azonban már megtörtént s a végleges siker most már biztosítottnak tekinthető.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonaraktárak gabona és örlemény forgalmáról és készleteiről.

1909. február 20-tól 1909. február 27-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1909. február hó 20-án	257009	158482	73982	151555	78159
Betá. 1909. febr. 20-tól 27-ig	18489	3089	2922	5744	14055
Kitá. 1909. febr. 20-tól 27-ig	27514	2511	13558	10778	13860
Készlet 1909. febr. hó 27-én	242984	159060	69346	146521	78854
II. Az 1909. február hó 27-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Barcs	26957	4426	285	20762	9435
Berettyóújfalú	6842	1433	5320	634	385
Békéscsaba	11782	396	97	815	3975
Brassó	—	—	—	—	—
Budapest	5515	19559	2449	23988	4426
Csáktornyai	8980	6225	182	2268	1375
Czegléd	3788	5642	2124	4173	1230
Debreczen	6621	43253	2372	11881	458
Ermihályfalva	3181	12722	488	136	243
Fiume	—	—	—	—	—
Győr	—	2663	9018	1480	1591
Kaba	8712	431	199	180	36
Karczag	1418	—	127	78	149
Kassa	224	3	2287	7135	22
Kisujszállás	14676	1212	142	284	126
Kisvárdai	9370	9620	200	790	—
Kolozsvár	19686	562	776	2600	65
Marosvásárhely	5730	105	854	4282	1799
Mátészalka	9664	—	1884	1248	—
Mezőkaszony	1688	1051	181	2956	1118
Mezőtúr	1573	90	73	2086	24
Miskolc	11510	—	1793	137	265
Nagybecskerek	4749	3020	3312	8530	751
Nagykanizsa	12962	799	468	15349	25522
Nagykörös	—	—	—	—	—
Nagyroly	7881	1450	—	639	504
Nagyszalonta	527	1045	182	114	873
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	4443	1215	2155	776	598
Nyíregyháza	8511	25463	—	4224	125
Nyitra	287	1607	4906	215	—
Páncsova	1992	—	—	150	10448
Pozsony	5735	5161	14912	712	199
Szarvas	8673	88	617	179	33
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	1188	—	1247	708	2081
Szoboszló	1613	—	554	7	15
Szombathely	1873	1588	9185	6660	167
Temesvár	—	—	—	—	—
Verecz	3854	398	273	4397	5523
Eszék	6624	5532	—	—	—
Sziszek	13071	—	106	10654	4603
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaraktárak					
	1209	2304	28	294	180

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt héten beállott lágy időjárás a vetőmagvak forgalmára nem maradt befolyás nélkül. Bár a megelőző héten is már kielégítő volt a forgalom, de össze sem lehetett hasonlítani a legutóbbi napok élénk üzletmenetével. A vörös lóhere árának csekély hanyatlása sokfelé feltűnt, míg ellenben a luczernamag iránt nyilvánult fokozott érdeklődés az ár emelkedését idézte elő. Takarmányrépamag ez évben különös nagy keresletnek örvend és minthogy Németországból mindig jobban gyérül a kínálat, e magfélében az egész hangulat igen szilárd. Különösen impregnált magra oly számos rendelés érkezik, mint ezelőtt soha. Bükköny ára folytatólag is emelkedő. Muharmagot nem igen kerestek, ára tehát hanyatlott. Baltaczim. Jobb minőségű áru kínálata termelők részéről teljesen megszűnt, úgy hogy bizonyosan magasabb árral kell majd számolni. Ugyanez áll néhány fajta fűmaggal is.

Jegyzések nyersáruért 100 kilogrammonként:

Luczerna világos szemű	132—140 K
Luczerna barnás szemű	110—115 »
Vörös lóhere természetből arankamentes	130—140 »
Vörös lóhere, mely arankától megtisztítható	115—125 »
Vörös lóhere nagyaránkás	105—110 »

Biborhere	40—42 »
Baltaczim	44—46 »
Bükköny	27—28 »

Szesz.

A szeszüzletben a forgalom e héten sem volt élénk és nagyobb kínálatok mellett az árak változatlanul zárnak.

Elkelt helybeli szeszfinomítóktól *finomított szesz* adózva 176.50—177 K-ig, adózatlanul 57.50—58 K-ig nagyban. Vidéki szeszfinomítóktól és másodkézből olcsóbb árak mellett történtek eladások főleg azonnali szállításra.

Élesztőszesz adózva 176.50 K-ig, adózatlanul 56.50 K-ig kelt el nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 50 K-ig kelt el és 50.50—51 K-ig zárul kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás jegyzésen alól 2.50 K-ig és fix árban 51 K-ig kelt el.

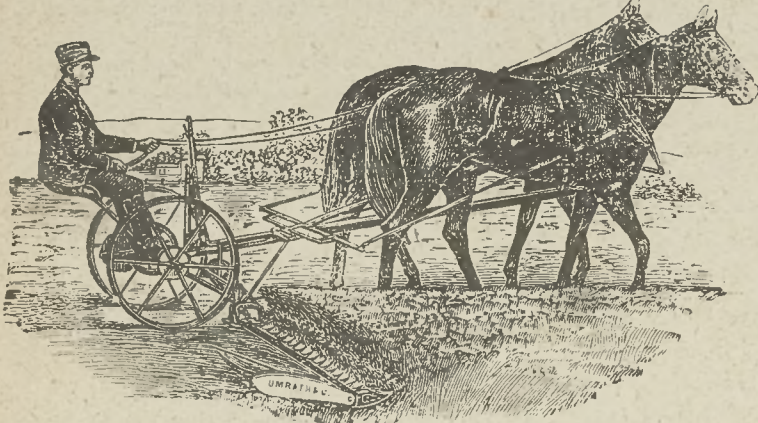
Budapesten a kontingens nyersszesz ára 53.50—54.50 korona.

Budapesti zárlalárak nagyban:

Finomított szesz adózva	176.50—177.— K
Finomított szesz adózatlan	57.50—58.— »
Élesztőszesz adózva	175.50—176.— »
Élesztőszesz adózatlan	56.50—57.— »
Nyersszesz adózva	174.50—175.— »
Denaturált szesz	50.50—51.— »

Készáru-tőzsde 1909. márcz. hó 6-án.

Fajta	Hektóterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		Hektóterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	76	26.95	27.55	79	27.50	28.—
"	77	27.15	27.75	80	27.65	28.10
"	78	27.35	27.85	81	27.90	28.30
Fehérmegyei	76	26.80	27.10	79	27.95	27.70
"	77	27.—	27.35	80	27.50	27.95
"	78	27.15	27.55	81	—	—
Pestvidéki	74	—	—	78	27.20	27.60
"	75	—	—	79	27.80	27.75
"	76	26.85	27.15	80	27.55	28.—
"	77	27.05	27.40	81	—	—
Bánsági	76	—	—	79	—	—
"	77	—	—	80	—	—
"	78	—	—	81	—	—
Bácskai	76	26.90	27.35	79	27.40	28.—
"	77	27.10	27.55	80	27.65	28.05
"	78	27.30	27.85	81	—	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)					20.65	20.80
Árpa takarmányáru, első rendű					20.50	20.60
" másodikrendű					17.60	17.85
Köles					17.10	17.40
Zab elsőrendű (új)					17.80	18.15
" középminőségű (új)					17.40	17.70
Tengeri belföldi román v. bolgár					14.70	15.—
Repce(káposzta)					—	—

Uj Fűkaszaló „Darling“.

Kedvence minden tulajdonosának — szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

Szénaforgatók — Lógereblyék **Utolérhetetlen munkateljesítésében és könnyen vonhatóságában.**

Uj gabonaaratógép „Handy“

UMRATH és TSA BUDAPEST, V. KER., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Szőlőoltványok!

A mellékelt rajzon látható oltvány egy kétéves, u. n. „dugvány“ zöldoltvány. Franciaországban kizárólag csak ezekkel pótolják a hiányokat és táblás ültetésekhez is csak ilyeneket használnak. Ennek felső részerejtéljes, egy éve sima, alsó része pedig kétéves, izmos gyökerekkel. Ez a legtekélyesebb oltvány a hiányok pótlására és táblás ültetésekhez az egész világon. Minden tö kivétel nélkül megfakad s oly erősen fejlődik, hogy a második évben már termést hoz.

Szőlőlugasokhoz

a melyekből egy-egy tö 200—300 fűtöt terem évenként, szintén ilyenekből szállítok nagyobb részt. Készlet portális alanyon **százhuszzer**. Ezenkívül **gyökerez fásoltvány** kétszázötvenezer 35 legkiválóbb bor és esőmege-fajokban, tökéletes forradású, dus gyökertü válogatott szép példányok.

Elosóvénynek Gleditschia-csemeték, hegyközségek, legelők, ndvarok, majorok, kertek, temetők stb. stb. A legolcsóbban egyszer és mindenkorra, kulcsal zárhatóan csakis ezzel keríthetők körül. Oriás tövisseivel ember és bármilyen állatnak teljesen ellentáll.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki ezimét tudatja, magyar, német, horvát, szerb és román nyelven, (ezen nyelveken levelezek is) 40 a szöveg közé nyomott szép képpel. Ezen katalogust meghozatni igen melegen ajánlom még azoknak is, kik rendelni nem akarnak, mert mindenkit érdeklő igen hasznos tartalommal bír.

Nagy Gábor Nagykágya, posta és távirtda Kóly.

347. szám.
1909.

Földhaszonbérleti hirdetmény.

A m. kir. közalap. uradalom tulajdonához tartozó Temes megye **Románstamora község határában fekvő 495¹¹²⁸₁₆₀₀ holdas** mezőgazdasági birtok 1909. évi október hó 1-től, 1918. évi szeptember hó 30-ig terjedő 9 évig, esetleg az elérendő eredményhez képest 1921. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évig, továbbá ugyancsak Temes megye **Dragsina község határában fekvő 812¹²⁵¹₁₆₀₀ holdas** mezőgazdasági birtok 1910. október hó 1-től, 1922. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évig kizárólag házi gazdálkodás kötelezettsége mellett s végül Temes megye **Hittyiás és részben Szirbova községek határában fekvő 564⁶⁹³₁₆₀₀ holdas** mezőgazdasági birtok házilag gazdálkodás kötelezettsége mellett, mely esetben a bérbeadó uradalom a birtokot a gazdaság viteléhez szükséges épületekkel ellátja, avagy **kizárólag legeltetési haszonvételre**, amikor is a bérbeadó uradalom semmiféle épületek emelésére kötelezettséget nem vállal, 1909. évi október hó 1-től, 1921. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évig, a buziásfürdői kir. közalap. gazd. ker. főtiszttség hivatalos helyiségében **1909. évi március hó 30-án délelőtt 10 és fél órakor** tartandó zárt ajánlatok benyújtásával összekötött nyilvános szóbeli verseny útján haszonbérbe fognak adni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott írásos zárt ajánlatok, melyekben a holdankint megajánlott évi haszonbér összege számokkal és betűvel kiírandó s a melyekben kijelentendő, hogy ajánlattevő a haszonbérleti feltételeket ismeri, s azoknak magát aláveti, boritékozva az árverés megkezdése előtt nyujtandók be.

Bánatpénzül a románstamora birtok után 1000, a dragsinai birtok bérlete után 2000, a hittyiás—szirbovai birtok után 1200 korona csatolandó az írásos ajánlatokhoz, vagy teendők le a szóbeli árverés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban. Elkésve érkezett, távirati uton küldött, továbbá a hiányosan kiállított és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevők közötti szabadválasztás joga a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. ministeriumnak tartatik fenn.

A dragsinai birtok haszonbérletére vonatkozólag félreértések kikerülése végett megjegyeztetik, hogy az árverés tárgyát nem az egész, jelenleg Jedlicska Pál által haszonbérlet földterület, hanem annak mintegy 170 hold levonása után fennmaradó s a hirdetményben jelzett kiterjedésű része képezi.

A vonatkozó haszonbérleti és versenytárgyalási feltételek a vallás- és közoktatási m. kir. ministerium IX. ügyosztályában, alólírott főtisztsegnél, a románstamora és dragsinai birtokokra vonatkozó azonkívül a kir. közalap. ispánságnál Nagy-Kövesesen a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Buziásfürdő, 1909. évi február hó 18-án.

A m. kir. közalap. gazd. ker. főtiszttség.

10 LÉGKÖRNYOMÁSÚ LOKOMOBILOK

legújabb szerkezetű

az elavult gyártmányokkal szemben

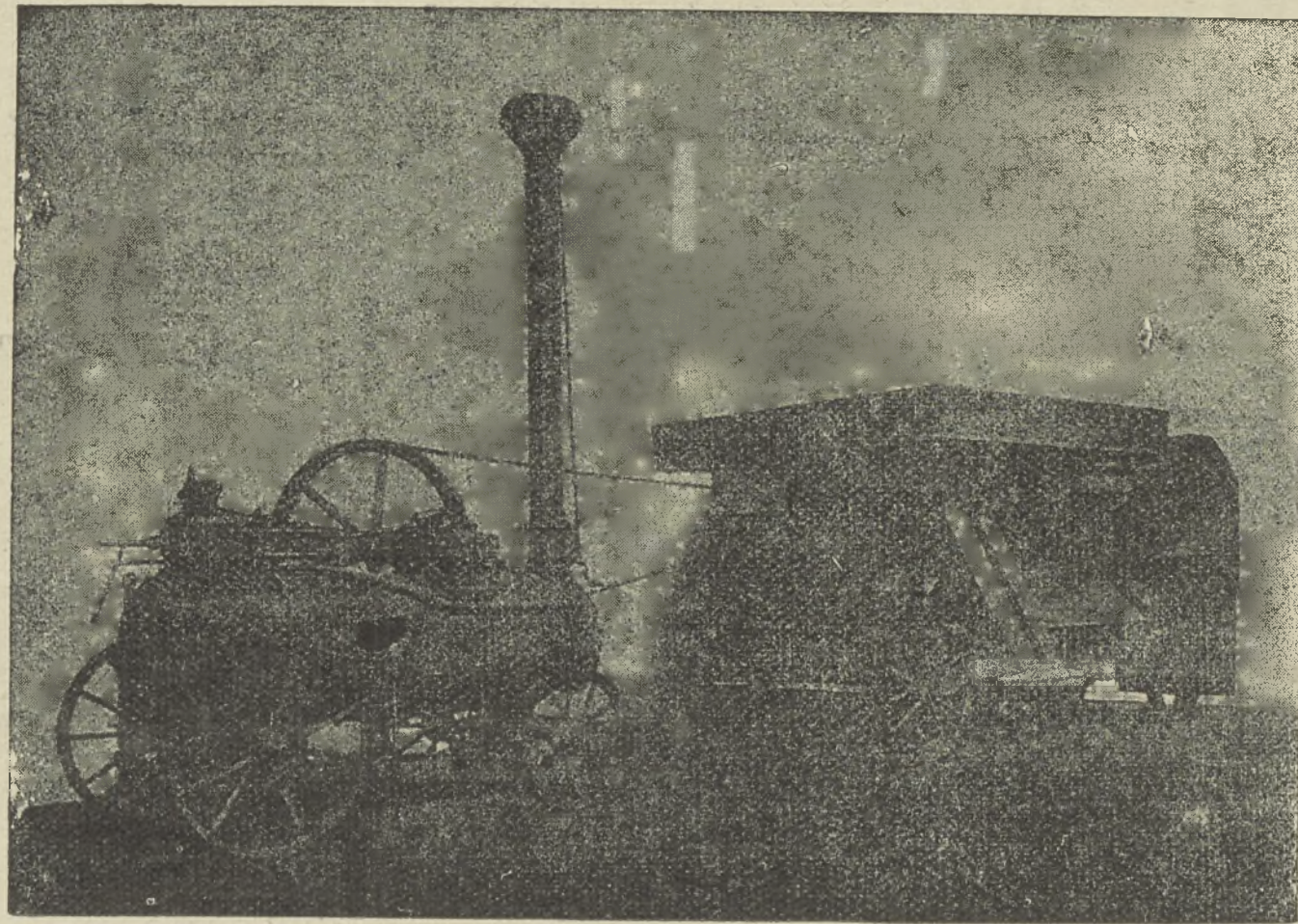

tetes tüzelőanyagot takarítanak meg.

Tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Elavult gépszerkezetek kicserélése ajánlatos, az olcsóbb üzemköltség lényeges megtakarítást jelent.

Nagy munkaképesség

Gazdaságos üzem

Vaskeretű gőzcséplőgépek 1908/09. évi szerkezet.

Benzinmotorok, utimozdonyok, ipari czelokra szolgáló lokomobilok tulhevitovel, kazalozogépek, aratógépek, losonczy vetogépek, resiczai aczelekék, Kalmár-féle rosták, teljes malomberendezések stb.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A. M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,

BUDAPEST, V. Váci-körút 32. szám.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐLTIVÁNYISKOLA

AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELÉTT LÉTESÜLT

MILLENNIUM TELEP NAGYŐSZ TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD KÉSZLET SOK MILLIÓ ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik. Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentgyörgy-utca 2-ik szám, Telefon 311.

Marhamérleg

uj, 1500-2000 klg. horderejű, helyszűke miatt eladó jutányos árban. Erős vaskorlással és felkapcsolható felpárokkal.

Rostély György Bpest, Eötvös-utca 49.

30 millió erdei csemete

1000 drb Korona
Lúczyfenyű 2 és 3 éves magonc, 5.- 7.-
Erdeifenyű 2, 3 és 4 " " 3.- 9.-
Feketeifenyű 2, 3 és 4 " " 3.- 9.-
Kocsányostölgy 1, 2 és 3 " " 6.- 15.-
Akác 1, 2 és 3 " " 2.- 50.-
" 2 és 3 éves iskolázott " 22.- 65.-
valamint 1 és 2 éves alma és körtevadonc 1000 drb Korona 10.- 50.-
Továbbá erdei- és sövénycsemeték, gyümölcs-, dísz- és sorfák minden kelendő minőségben. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen.

Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége. Csendlak up. Ferenczlak. Vasm.

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi

jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfajú

Erdélyi

ökrörborjuk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.

(Szolnok-Doboka megye.)

LENTÖRŐ-TELEPEK,

melyeknek gépfőlszerelését „RICHARD MÜLLER” rendszer szerint készülnék

Portalanító-telepeket, Exhaustorokat

gyárt és legolcsóbban szállít

ARTHUR NETTEL Smichow, Prága mellett „CELNA” 524.

TELEFON Nr. 3389.

Sensációs burgonya ujdonság „Graf Zeppelin”

Feltűnést keltő korai burgonya, hatalmasan bő terméssel, korai érés mellett.

Ezen burgonyafajta termelése a gazdák és kertészekre nézve a legjobb üzlet. „A Graf Zeppelin” a jelen legkorábban érő és legbővebben termő burgonyája. Egy híres tenyésztő hozta létre és úgy a nedves, mint száraz kísérleti években, kitűnő eredményt szolgáltatott. A „Graf Zeppelin” azon ritkán sikerülő új tenyészetek közé tartozik, melyek valóságos biztosítást nyújtanak a rossz termések ellen, minthogy nedveség és betegség nem bántja, és gyorsan és erőteljesen nő. A termés hozam megéri a szakembereket. Mult évben már jun. 10-ikén, tehát akkor, midőn a korai burgonya még magasan állott az árban 173 várn mázsa termett 1/4 hektáronként (708 négyzetöl) és egy próba ültetvény 10 várn fonttal 4 várn mázsát eredményezett, a mi 40-szeres termésnek felel meg. A gumok 35-40-ével vannak sűrűn a bokorban, szép aranyárga színűek, hosszasan kerekdedek, sárga húsuak, főzve lisztesek és nagyon finom diószérű izűek; a piacra termelő tehát gyors forgalomra és ennek megfelelő nagy haszonra tesz szert. A „Graf Zeppelin” minden föld és éghajlat alatt diszlik, és mindenhol, a hova vetőmagot küldöttem dicséretekkel és számos utánrendeléssel halmoztak el.

500 márkát

tűzünk ki jutalmul 5 díjra, azon vevőim között, akik fenti burgonyával a legnagyobb terméseredményeket érik el. Minden küldeményhez kimerítő versenyföltételek vannak csatolva.

Ajánlok a készlet erejéig plombozott csomagolásba I. árut, 1 posta csomag 250 márká, 25 kg. 9 márká, 50 kg. 15 márká, 100 kg. 25 márká.

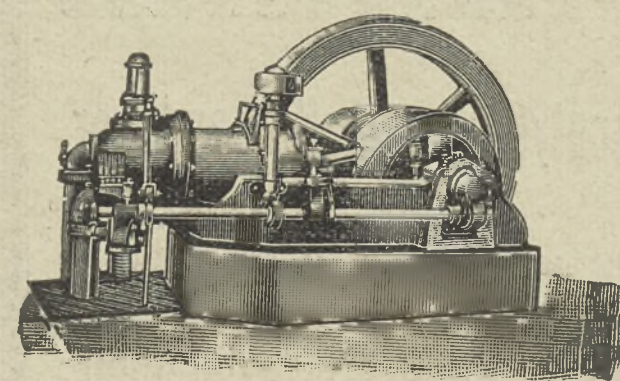
A. Ed. Nendtwich jr. magkereskedése, Erfurt, (Németország).

ELSŐRENDÜ KIVITEL! VERSENYKÉPES ÁRAK!

Fischer János mérnök

malomépítési vállalkozó a Plewa E. mérnök és társa motor és gépgyári cég magyarországi és társországainak kizárólagos vezérképviselője

VI, Báthory-u. 1. BUDAPEST, V., Nádor-u. 35.

Ajánlja elismert világhírű: Magasnyomású és 4 ütemű nyersolajmotorjait, szívógáztelepeit antracit, kocsz és faszénre benzin lokomobiljait cséplőszekrényvel. Elvállalja motor-, gőzgép- és turbina-hajtású malmok és szeszgyárak átalakítását, valamint új telepeknek a legmodernebb gépekkel, önműködően és a legmesszebbmenő szavatosság mellett leendő berendezését.

Telefon 101-25.

Sürgönyeim: Turbina.

ÁLLANDÓ RAKTÁR! LEGJOBB REFERENTIÁK!

FRIEDLÄNDER utóda SCHMIEDT I. mérnök.

Gépgyára: Hainfeld a. G. Nied. Oest.

Központi iroda: Wien, I., Schwarzenbergerstr. 3/ D

Telefon: 10818. Gyárt 30 év óta mint különlegességet. Telefon: 10818.

Szélmotorokat

szivattyuk, gazdasági gépek és mindennemű vízművek hajtására. Több mint 18,000 darab üzemben. **Üzemköltség nincsen.** A cég gyárt továbbá:

Forrólégmotorokat petroleum-, spiritusz-, szén-, fa- és koksztüzelésre; a legolcsóbb üzem, robbanásveszély kizárásával. Kézi és különlegességi szivattyukat. ✦

Elvállalja kastélyok, lakházak és gazdaságok teljes víz- és erőművi felszerelését.

Költségvetés díjtalanul.

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyancsak összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁRSÁNDOR-nál
BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. szám.

Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágott a „Gazdasági Lapok”-ból.

20 millió

Akáczcsemete

1 éves magonc 1000 drb.

—15 cm. magas 1-2 m/m erős K 2.-
15-50 " " 3-7 " " " 8.-
50-80 " " 4-10 " " " 14.-
80-120 " " 6-12 " " " 20.-

2 éves magonc 1000 drb.

—50 cm. magas 1-5 m/m erős K 14.-
50-80 " " 4-8 " " " 16.-

3 éves magonc 1000 drb.

50-100 cm. magas 3-8 m/m erős K 22.-
100-150 " " 7-14 " " " 30.-
150-200 " " 10-18 " " " 40.-
200-250 " " 15-25 " " " 50.-

2 és 3 éves iskolázott 1000 drb 22-65 Kr.

5 millió GLAEDITIA

1, 2 és 3 éves magonc 1000 drb 6-20 K.

2 és 3 éves iskolázott 1000 drb 22-65 K.

2 millió alma és körtevadonc

1 és 2 éves 1000 drb 10-50 Korona.

Továbbá erdei- és sövénycsemeték, gyümölcs-, dísz- és sorfák minden kelendő minőségben. Képes főárjegyzék kívánatra ingyen.

Gróf Batthyány Zsigmond

uradalmi intézősége.

Csendlak up. Ferenczlak, Vasme-

Hidegvérü tenyészmének eladása.

Gróf Hunyady Károly urnak 1882-ben alapított somogy-szilli hidegvérü ménéből eladásra kerül két darab három éves tenyészmén.

Magasságuk: 176, 178 cm.

Mellbőségük: 194, 207 cm.

Lábszárvastagság: 24, 25 cm.

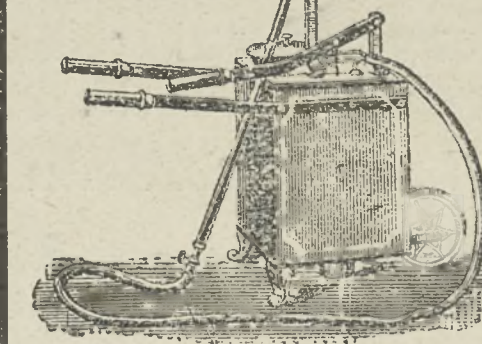
Érdeklődők forduljanak a somogy-szilli uradalmi inspektorsághoz.

Eredeti Hanna vetőárpát

a párisi kiállításon „Grand Prix”-vel kitüntetve megvételre ajánl **Kubicsek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz**, Prossnitz mellett, **Morvaországban.**

A Heller-féle „King”

gyorsmeszelő és fertőtlenítőgép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban

A „King” kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyuk teljesen tömör sárgarézből készültek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King” tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti.

IG. HELLER, BÉCS

II., Praterstrasse 49.

Képviselek kerestetnek.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY)

X., Kőbányai-ut 31.

BUDAPESTEN

X., Kőbányai-ut 31.

Távíratl ezim: „GANZCOM” BUDAPEST.

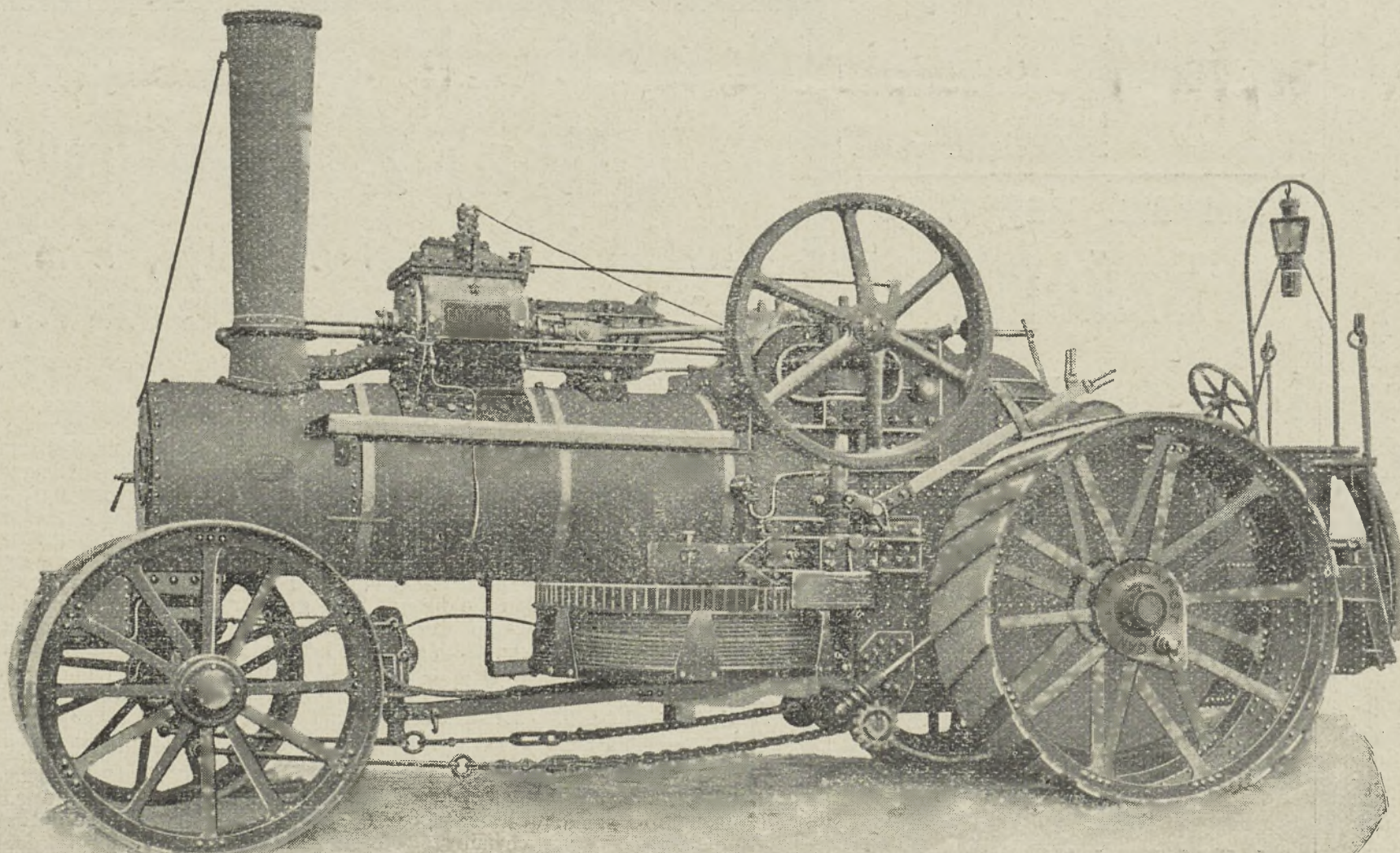
TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség b. figyelmét legújabb szerkezetű,

kétgéprendszerű

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesítmény, mint tüzelőanyagfogyasztás tekintetében minden külföldi gyártmányu gőzekét felülmulnak.

Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett **bérszántással** kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek **gőzekék szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsijainkat** költségekkel rendelkezésére bocsátjuk.

Tartalékrészeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékrészeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Legtökéletesebb acetylen világító-rendszer.

Részletes árajánlattal szívesen [szolgálunk.

Saját magpergetőjében termelt, legmagasabb csiraképeségű **tülevelű magvakat**, kitűnő minőségű **lombfamagvakat**, **kocsányos és kocsánytalan tölgyemköt, fűmagvakat**, valamint **répa, here** és egyéb gazdasági magvakat ajánl

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító
magyar magpergető gyára, erdészeti csemetekertjei
ZALAEGRSZEG.

Goldthorpe-Vetőárpa.

Utántermelés, a mindenféle első díjakkal kitüntetett **Goldthorpe-árpa**, mely H. Heydenreich-től Oberweimarban Thüringenből származik, métermázsánként zsák nélkül franko állomás Dzieditz **20 koronáért** beszerezhető.

Adolf Gasch,
Grosskaniów b. Dzieditz
Galizien.

Saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési célra alkalmas **tü- és lomblevelű csemetéket**, **gyümölcsfákat** válogatott fajokban, **diszfenyőket, sorfákat, élősövény-cseme'éket** ajánl

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító
magyar magpergető gyára, erdészeti csemetetelepei
ZALAEGRSZEG.

Alkalmi vétel több millió tölgyesegete 20.—
150 cm. magasságban, 50,000
darab diszbokor 1 1/2-3 méter magasságban, 20,000 db
diszfenyő 1 1/2-3 méter magasságban.

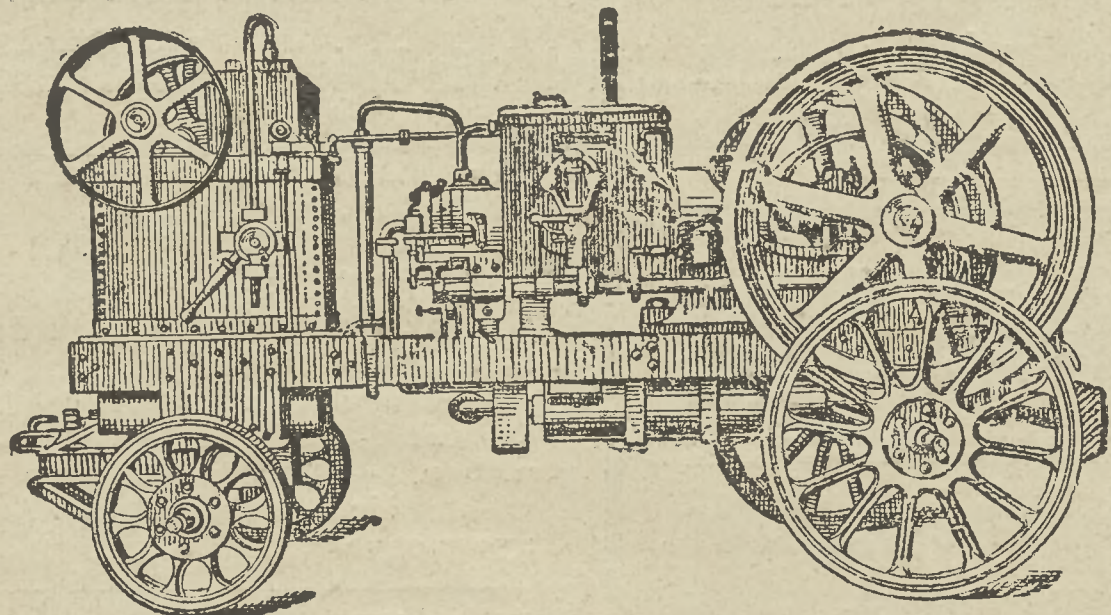
Kizárólag fajtiszta őszi szedésű jég- és fagymentes sima vesszőt ajánlok vételre!!!
Készlet gyökeres csak 150,000. Árjegyzék bárkinek kívánatra Küldetik bérmentve! Sima készlet 3 millió.
Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
BORFAJ:					CSEMEGEFAJ:									
Overni hamvas fehér	—	—	1.20	10.—	Oportó fekete	—	—	.70	5.50	Muscat Hamburg fekete	—	—	2.50	20.—
Budai zöld	—	—	.60	5.—	Othelló	—	—	.70	5.—	" Madersfeld c.	—	—	1.80	12.—
Burgundi	—	—	.80	6.50	Vegyes borfaj	—	—	.60	3.50	Augustana fehér	—	—	2.50	—
Erdei (fehér bakar) 2 éves	4.—	30.—	.80	5.—						Calábriai	—	—	2.—	15.—
Erdélyi leányka	—	—	1.50	12.—						Csaba gyöngye 10 db sima 2 frt	—	—	10.—	8.80
Ezerjó	—	—	.50	4.50						Damaskusi fehér	—	—	2.—	15.—
Fehér Bogdányi dinka	—	—	.80	6.50						Ezredéves emlék	—	—	2.—	12.—
Furmint	—	—	.60	5.—	Chass. blanc. croquant fehér	—	—	.80	5.—	Ferdinand Lesseps	—	—	2.—	15.—
Hárslevelű val. Hegyaljai	—	—	.80	5.—	" corneille blanc	—	—	1.20	8.—	Genauí óriás	—	—	1.50	10.—
Járdovány	—	—	.80	6.50	" Fontainebleau	—	—	1.20	8.—	Kecskececs	—	—	1.50	8.—
Mézes fehér	—	—	.50	5.—	" musc. Gama Drome	—	—	1.50	10.—	Kossuth Lajos	—	—	2.—	15.—
Mirkováci	—	—	1.20	8.—	" musc. d'St. Fiacre	—	—	1.80	12.—	Madelaine angevine	—	—	1.—	6.50
Mustos Kadarka	—	—	.60	5.—	" de Nantes	—	—	1.80	12.—	" royal	—	—	1.—	8.—
Olasz rizling	—	—	.50	3.80	" Napoleon	—	—	2.—	12.—	Malaga	—	—	2.50	20.—
Rajnai Rizling	—	—	.70	5.—	" Vibert	—	—	1.50	10.—	Melinet (homok király)	—	—	2.—	15.—
Rakk	—	—	.60	5.—	" Fontain. rouse v. piros	—	—	1.80	12.—	Passatutti	—	—	1.—	8.—
Sauvignon	—	—	.70	4.50	" rouge s.	—	—	1.20	8.—	Precoce de Malingre	—	—	—	—
Szerémi zöld	—	—	.60	5.—	" Imperial rouge	—	—	1.50	10.—	Szemendriai	—	—	1.80	10.—
Szlankekamenka	—	—	.80	5.—	" Negropont	—	—	1.50	10.—	Bronners szőlő vil. piros	—	—	1.80	10.—
Zöld Sylváni	—	—	.80	4.—	" Ronsard vil.	—	—	1.80	12.—	Kecskececs söt.	—	—	1.60	12.—
Bogdányi dinka piros	—	—	1.—	8.—	" tokaj angevine v.	—	—	1.80	12.—	Malaga rosea vil.	—	—	2.50	20.—
Kövidinka 2 éves	3.50	25.—	.60	5.—	" rouge crequant s.	—	—	.80	6.—	Malakoff Ossum söt.	—	—	3.—	20.—
Szlankekamenka	—	—	1.—	6.50	Muscat Alexander fehér	—	—	.80	6.—	Rosa minna di Vacca	—	—	1.80	12.—
Tramini	—	—	1.50	12.—	" Caminada	—	—	2.50	20.—	Dodrelábi fekete	—	—	1.20	8.—
Veltelini	—	—	.60	4.50	" candia	—	—	2.50	20.—	Izabella	—	—	1.20	8.—
Vörös dinka	—	—	—	—	" croquant	—	—	1.80	12.—	Malaga kék	—	—	2.—	15.—
Alicante bouchet fekete	—	—	.70	5.—	" dr. Rob. Hogg	—	—	2.20	15.—	Ökörszem	—	—	1.20	8.—
Aramon	—	—	1.—	8.—	" Escholata sup.	—	—	4.—	—	Olivette nouve	—	—	1.80	12.—
Carbenet	—	—	.60	3.50	" Lahnes Perfect.	—	—	5.—	—	Trollingi	—	—	1.50	10.—
Kadarka nemes fekete	—	—	.60	4.50	" Lunel	—	—	1.—	6.—	Vegy. csemege exquisit fajok 2 éves	8.—	0.—	2.—	15.—
Merlott	—	—	.60	3.50	" Ottonel	—	—	1.50	10.—	" kiváló jó " 2 éves	6.—	40.—	1.50	10.—
Nagy Burgundi	—	—	.70	5.—	" Pansée	—	—	2.50	20.—	" chasselas fajok	—	—	1.—	6.—
					" di Corail vil. piros	—	—	1.50	10.—	Rip. portalis I. oszt. 2 éves	4.—	35.—	1.80	14.—
					" frontignon rouge sötétpir.	—	—	1.80	12.—					

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megteríteni. Fenti árkészomagolás nélkül értendő, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vesszők fajtiszta, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégveresmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet” nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Eredeti **„OTTO”**
-féle lokomobilok, benzín- és szivógáz-motorok.
Kényelmes
fizetési
feltételek.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

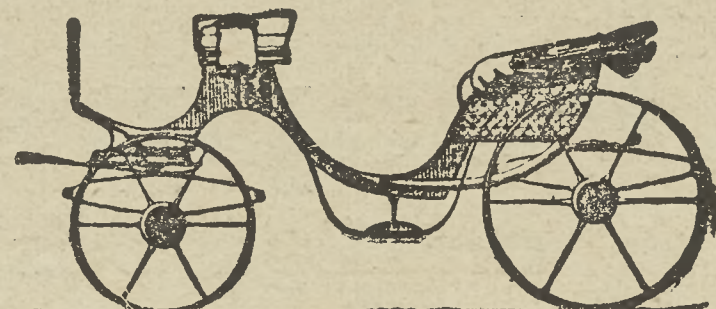
lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmentes ponyvák** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repceponyvák**, **nyers és ruggantázott kender-tömlőket**, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadhatnak jutányos árak mellett. Ugyiszinte mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

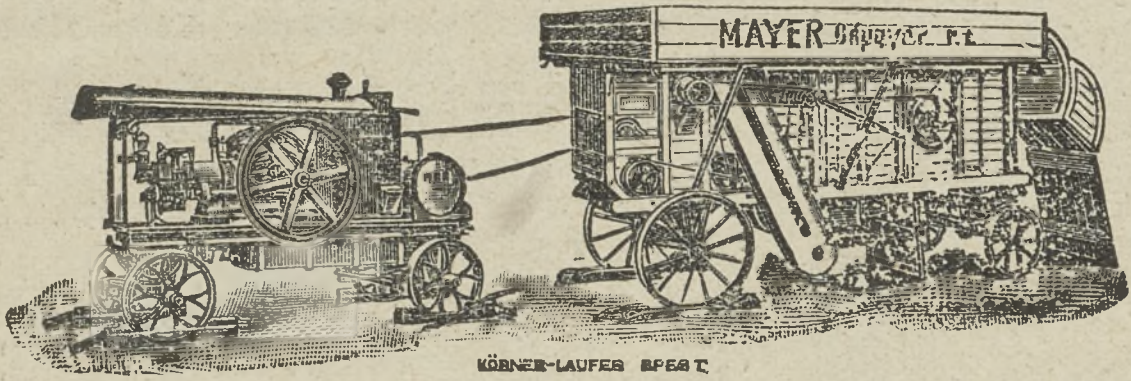
csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrásy-ut 28.

MAYER GÉPGYÁR

vas- és fémtövede részvénytársaság
SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körút 31. sz.

Malom-építéset, motor-osztály, mindennemu gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kifünő munka. Kedvező feltételek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Champlain tavaszbuza,

kissé árpás, a vevő zsákjaiban, bicskei vasuti állomásra szállítva, készpénzfizetés, vagy utánvét mellett, 28 koronáért kapható **bicskei Rosenfeld Henrik uradalmi gazdaságában, Bicske, Fehérmegye.**

Gyümölcsta vadonczoK

továbbá ákác- és gledicsia-csemeték eladása.

Vadcesemete ké: zle em meghaladja a két milliót. Csakis 1—2 éves rendkívül gazdaggyökerű, mindenféle gombabetegegtől és állati ellenségtől mentes csemetéket bocsájtok áruba, ugy, hogy azok bárhova is kerülnek, biztosan fogamzauak és vigan tenyésznek.

A fenti vadonczoK egy részéből gyökérképzés végett átültetett minőségben is szolgálhatók.

Csemetéim erősség, illetve magasság szerint két csoportban vannak rendezve és pedig:

I. csoport.

Inkább kézbeli nemesítésre való, de nyári szemzés alá is alkalmas 2 éves csemeték

1. osztályu, a föld ilyen [—] 11 mm. vastag	korona
100 darab ára	5'—
1000 darab ára	40'—
2. osztályu, a föld színén ilyen [—] 8 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	3'60
1000 drb ára	32'—
3. osztályu, a föld színén ilyen [—] 6 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2'80
1000 drb ára	25'—

II. csoport.

1—2 éves nyári szemzés céljából, vagy gyökereztetés végett kiültethető csemeték:

1. osztályu, a föld színén ilyen [—] 4 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2'20
1000 drb ára	20'—
2. osztályu, a föld színén ilyen [—] 3 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1'60
1000 drb ára	15'—
3. osztályu, a föld színén ilyen [—] 2 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1'20
1000 drb ára	11'—

5-10-25-50 ezer drb vételenél megfelelő árengedményt adok.

Eladó készletem van bármilyen nagy mennyiségben a következő vadcesemetékből:

Körte, alma, mandula, szilva, (Prunus Mirabolana) sajmgogy, (Prunus Mahaleb) birs, doucin és paradicsomalma.

Fenteímitett mindenféle faja gyümölcs-vadcesemete egyforma áron adatik el.

Igen nagy készletem van fentieken tul mindenféle faja nemes oltványokból, valamint sövénykerítésre alkalmas Gledicsia, továbbá erdősítésre és utszélre való 1—5 éves ákáczfából is.

Kimerítő és részletes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ föld-, szőlő- és faiskola-birtokos CZEGLÉD.

SZŐLŐOLTVÁNY!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány ezre	180 K
„ „ szépséghibával	90 K
„ „ zöldoltvány	160 K
Sima	90 K
Gyökeres riparia portalis, vastag	32 K
„ 2 éves	40 K
Sima riparia portalis, vastag	18 K
„ „ vékony	8 K
Gyökeres hazai nemes vessző	30 K
Sima	10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzét visszaadom. — Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Székely I. József, Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Hirdetéseket felvesz a kiadónival, Budapest, IV., Múzeum-körút 7. szám.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:
Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékából nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgyagy-csővek raktáron.

DEERE-féle amerikai tengeri vetőgép műtrágyaszóróval,

mely a tengerit önműködőleg a legpontosabban veti négyzetbe, hogy az a Hermann-féle rendszer szerint is legyen, ugy hossz-, mint keresztirányban géppel művelhető, illetve kapáható. — Tanulmányozva az amerikai efajta, ott nagyon elterjedt különféle gépeket az itt láthatót találtam a legjobbnak és van szerencsém ezeket a tisztelt gazdaközönségnek minden tekintetben jótállás mellett ajánlani.

Ismertetéssel, ugyszintén árakkal, valamint részletes használati utasítással kívánatra készségesen szolgál

Propper Samu

mezőgazdasági gépraktár
Budapesten, V., Váci-körút 52. sz.

Eladó

a mezőgerebencsi uradalomban, 120 drb egyéves átveszelt mangalicza-süldő és 150 drb racka-bárány levágható állapotban. — Tisztartóság posta, vasut. Mezőmés, Torda-Aranyosmege.

2473. sz. 1909.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-József országos vásár

folyó évi márczius hó 18-ától, bezárólag márczius hó 22-éig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra márczius hó 18-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1909. évi február hó 14-én.
A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz, főkapitány.

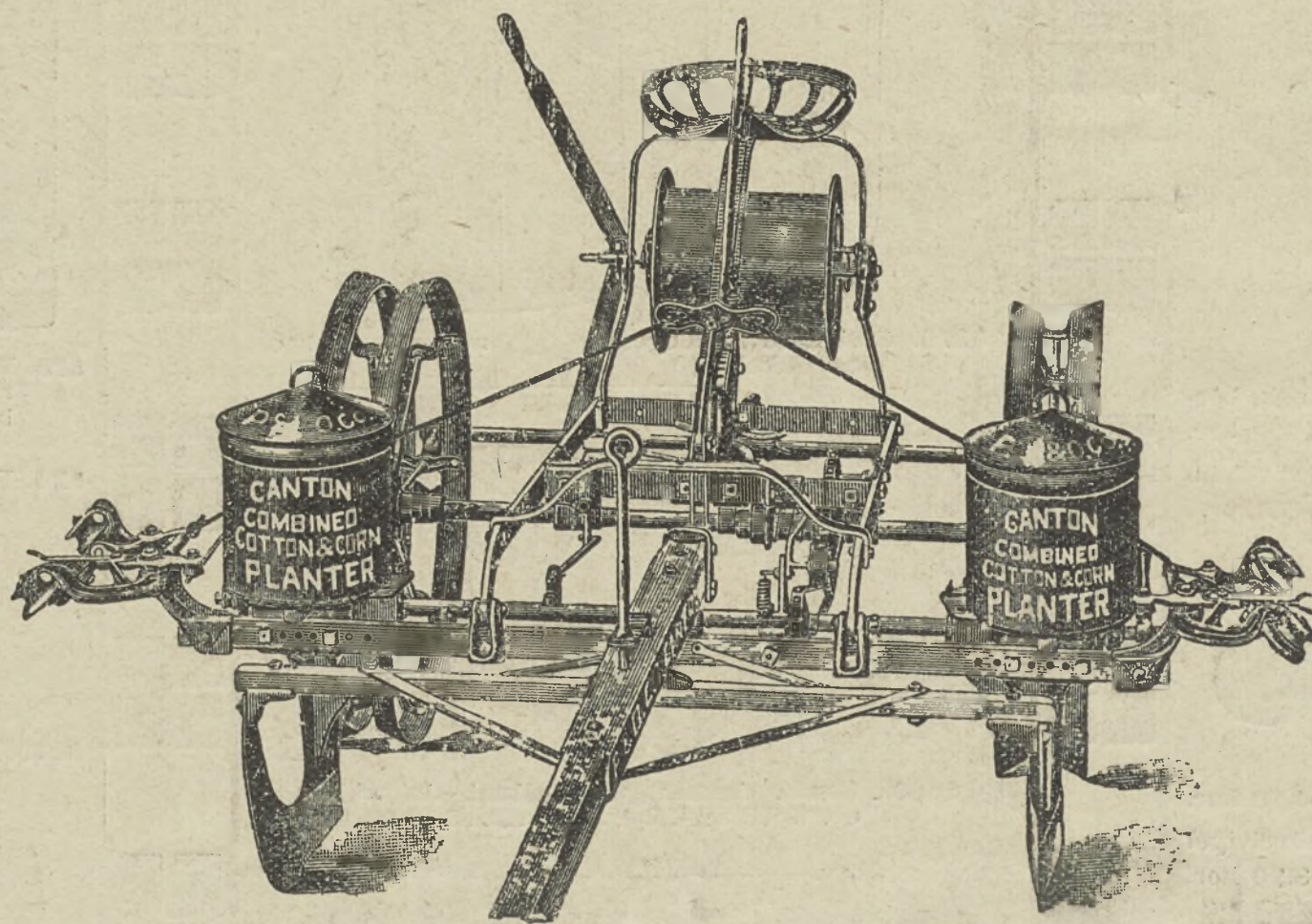
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

■ automatikusan 25–28
■ –32 angol hüvelyk-
■ ben négyzetben ültet,
■ kivánság szerint 2–4
■ szemet fészkenként.

„Senior“

■ megkivánt mélységben
■ egyformán ültet, min-
■ den fészket betakar,
■ minden fészeksort két
■ oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

■ munkaképessége sor-
■ köz és táblahossz sze-
■ rint, napi 7–10 magyar
■ hold egy pár könnyű
■ lóval és egy kocsissal.

„Senior“

■ magyar gazdaságokban
■ 1907–08. évben körül-
■ belül 400 példány-
■ ban kitűnő eredmén-
■ nyel dolgozott.

Referenciák:

Ament Antal, Elek
Andrássy Sándor gr.,
Szigetvár
Andrássy Sándor gr.,
Tiszadob
Bethlen István gr., Sám-
sond
Bezeredy Pál, Hidja-Tolna
Csekonits Endre gr.,
Zombolya
Dréher A., Martonvásár
Dungyverszky Lázár,
Dunacséb
Eltz gróf urad., Vukovár
Frigyes Főhercegi urad.,
Főherceglak
Fürst és Weisz, Siklós
Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly, Gyömrő
Hammerstein Richárd b.,
Pusztasári
Harkányi Frigyes báró,
Zsófiámajor
Hideghéty Imre, Vukovár
Huszár Károly, Lugos
Károlyi Imre gr., Mágocs
Kemény József b., Maros-
Németi
Kovácsy Miklós id., Tas-
nádszántó
Lederer Artur és Károly,
Csóka
Mahler Mihály, Pankota

Közlemények szaklapokból:

Ifj. Sporzon Pál akad. tanár „a SENIOR tengerivetőgép“ czimű közle-
ményében, megjelent „Köztelek“ 1900. évi márcz. 21. és 28-án azt mondja:
„Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két éve kezdik
használni ezt a tényleg nálunk is kitűnően bevált tengerivető-
gépet, melynek három szembezőelő előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg. Kisebb területeken ez talán nem mondható előnynek, de annál inkább ott, hol száz holdakra megy a tengeritermesztés.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert kezeléséhez csak egy embe kell. Ez már érezhető előny a mai munkáviszonyok mellett.
3. Lehetővé teszi a tengeri keresztbe való művelését fogatos erővel. Ez pedig a mai munkáviszonyok között jóformán fele természetesi költséget jelent.“

Gróf Teleki Arvéd:

„Legujabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére“.

„Köztelek“ 1908. 18-ik évfolyam 22. sz.

Gróf Teleki Arvéd:

„Tengeritermelés felében vagy amerikai módon?“

„Erdélyi Gazda“ 1908. márcz. 22.

Gróf Teleki Arvéd:

„A tengeri termelése amerikai módon.“

„Gazdasági Lapok“ 1908. márcz. 29.

közleményében azt mondja:

„Megjegyzem, hogy a Hermann-féle rendszert igen előnyösen lehet kibővíteni és olcsóbbá, eredményesebbé és munkáshiány esetén is kivihetővé tenni azáltal, ha a „SENIOR“ fészkebeültető, a szárlevágó és tengeri-törő, fosztó- és szántópó gépeket használjuk és a tépett szárat akkorra tesszük el vermekbe, mikor arra legnagyobb szükségünk lehet.“

Báró Kemény József:

„Az amerikai csalamádéről.“

„Gazdasági Lapok“ 1909. jan. 10.

czimű közleményében azt mondja:

„Előnyt adok azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek, mivel így a kézi munka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a mai világban.“

Referenciák:

Mátéffy Pál dr., Szentes
Nádossy Elek, Medinci-
Senkovac
Pannonhalmi főapátság,
Tömördpata
Podmaniczky Endre br.,
Kelebia
Piukovits József, Nagy-
fénypusztá
Rakovszky Antal, Kacsócz
Scharff Jenő, Szilasipta
Schmidt Jakab, Maros-
bogát
Schwarcz Zsigmond,
Marosillye
Strasser Izid., Máriamajor
Strasser Henrik, Innám
Stubenberg József gróf,
Székelyhid
Szászbereki urad. Szász-
berek
Szarvas Imre, Borisszállás
Szemző Gyula ifj., Sztapár
Szentegáti urad. Szentegát
Szalánczy Jenő, Ladamos
Szőreghi gazdas., Szőregh
Teleki Arvéd gr., Drassó
Tibold Sándor, Valkány
Tschida Artur, Paks
Ungar Lajos Kossuthfalva
Urbán Péter, Törökbecse
Wittmann János, Elek

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

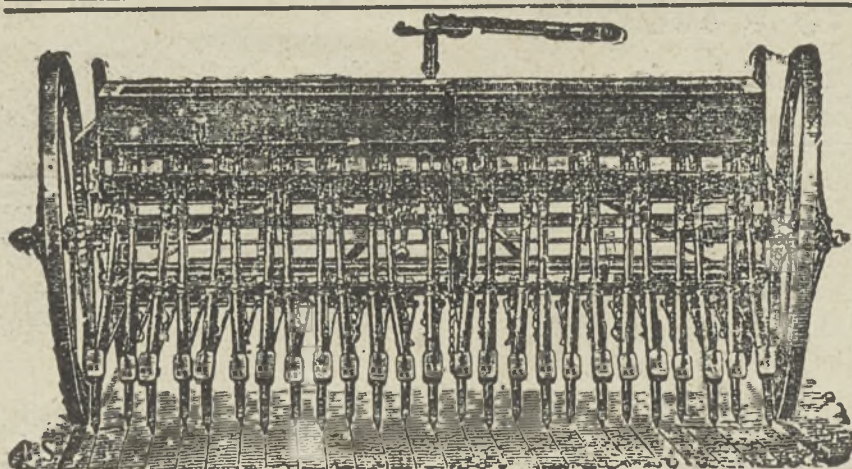
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópokróczot, manilla, gép kévekötő „Hungaria“ kézi favéges **NAGEL ADOLF** kévekötő zsineget, spárgát, míg árait be nem kérte.

zsák- és ponyvagár
és kölcsönintézet ::
BUDAPEST, V., Arany János-utca 10

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen idejűre SACK RUDOLF elismert kitérő gyártmányait, aczélekeit, vashoronáit, könnyű és szilárd sorvetőgépeit.

szecskavágó- és répvágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmánypároló-készülékeit**

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

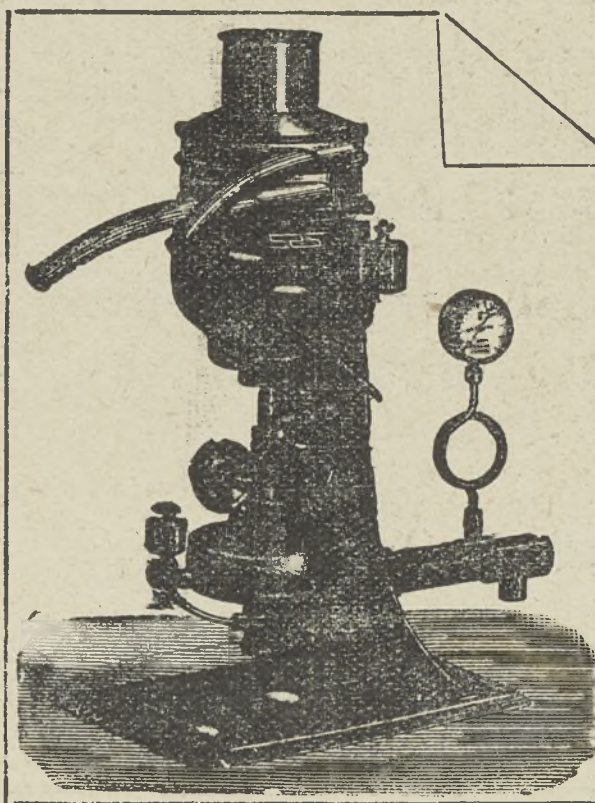
Mindenről kimerítő árjegyzék és készletes felvilágosítások.

ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással. Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása. Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

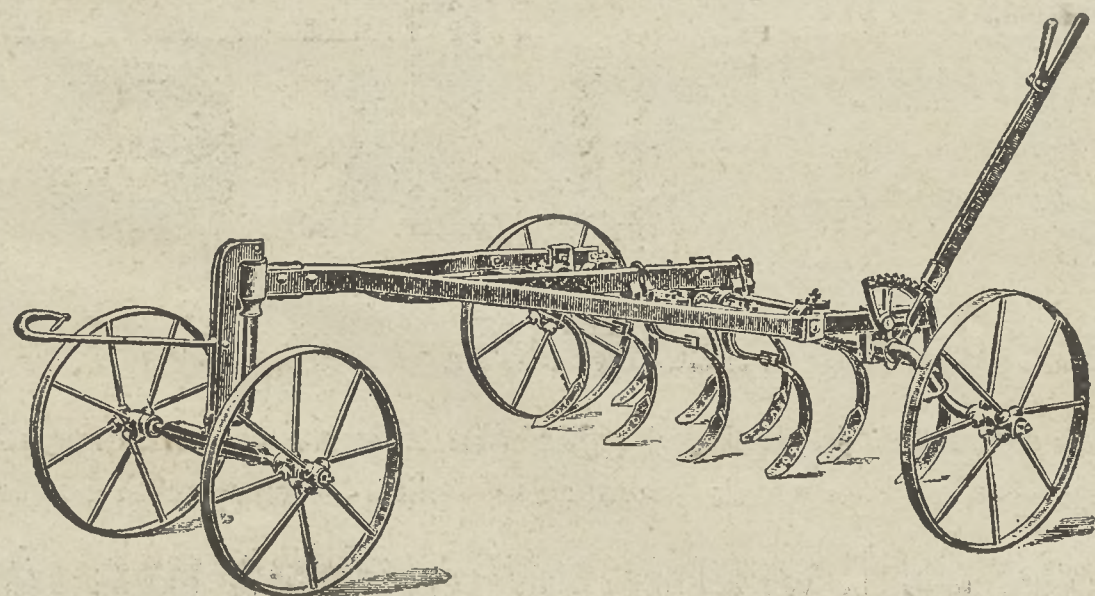
Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!
!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

A jó talajelőkészítés legcélszerűbb eszköze a :

rugós fogu cultivator,

mely a hó által megnyomott őszi szántás fellazítására, továbbá porhanyításra, gyomirtásra kiválóan alkalmas. — Vonósükségletük csekély, munkájuk igen szapora.

[Leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajmivelő eszközök gyáranak
magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

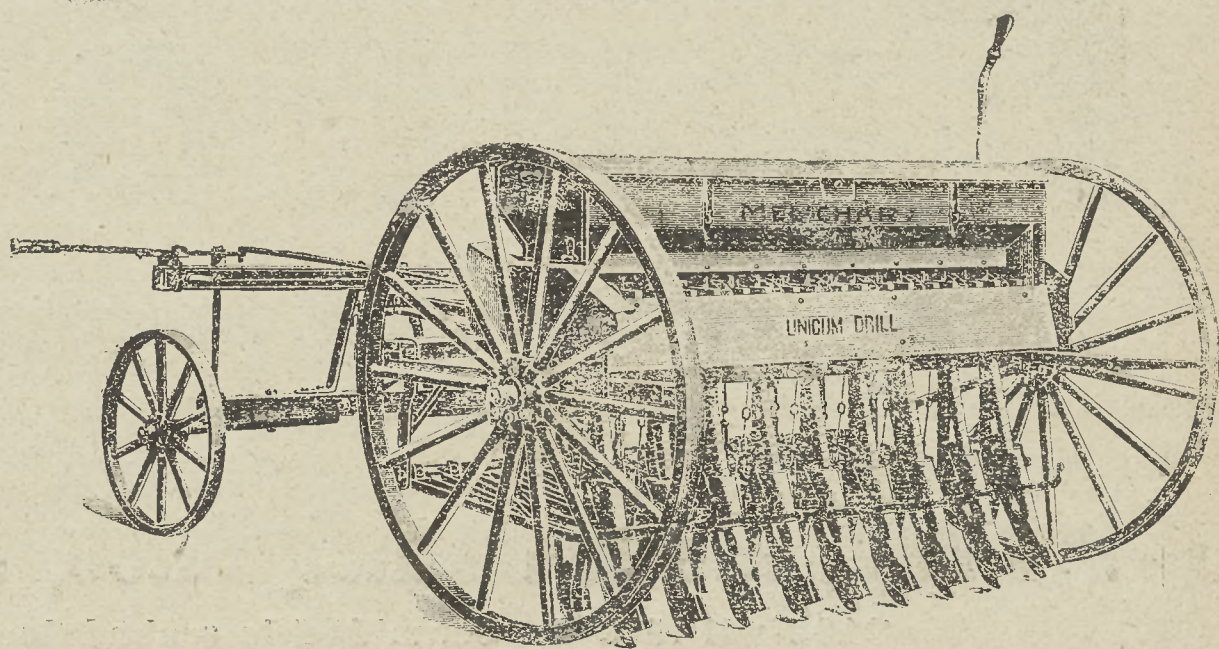
Az eredeti Melichár-féle

„UNICUM DRILL“

a gazdák legkedveltebb vetőgépe.

Egyenletes magelosztás,
egyszerű kezelés,
kevés vonóerősükséglet és
tartósság, jellemző tulajdonságai.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Ábrás leirást és ajánlatot díjmentesen küld:

Melichár Ferencz

vetőgépgyáranak magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását **gőzekével** ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Gróf Hoyos Miksa németladi uradalmában, posta és távirda Németlad, vasutállomás Lad-Gyöngyös

2 drb telivér árdenni mén,

3 drb 3 éves félvér árdenni mén,

1 drb 3 éves nóri mén

mind tenyészigazolvánnyal eladó.

Ugyanott tisztavérű, tenyészképes berni és szimmenthal-bonyhádi bikák jutányosan eladók.

Uradalmi tisztartóság.

Birtokeladás és vétel.

Leidenfrost László és Bauer Antal birtokvételek és eladások közvetítésére **Budapest, VI., ker. Dálnok-utca 26., földszint 2. szám** alatt közösen irodát nyitottak. 1909. május 1-től VIII., Szentkirályi-utca 10. földszint 1. **Megbízásokat készséggel vállalnak.**

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,

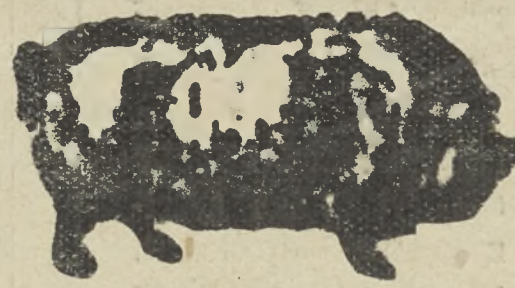
mely legújabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsa ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg.-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett, legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért **teljes felelősséget** vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal **bármely külföldi ajánlatnál**

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott **hazai** fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárúk, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása.

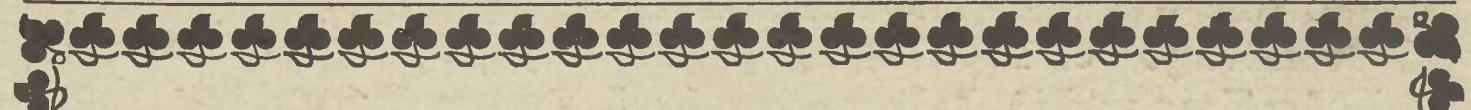
Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöztetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSÓ** sertésbizományosnál, **Budapest, VIII., Népszínház-u. 22.** (Polgári serfözde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Finom

Hanna vetőárpa

beszerezhető

Bükkmogyoródsdi gazdaságban

vasutállomás: Szilvásvárad (Eger-putnoki vasut mentén).

Érdeklődők forduljanak a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalához 1178. szám alatt.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

:: 300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel. ::

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnökdoktor szabad. füsteső-tulhevítőjével. — **Gőzekékre egyedül jogositott gyártója Kemna J. gőzekegyára.** Egyetlen gőztulhevítő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditágánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevítő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétségrendszer, sodronykötéltvitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkbén egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91—21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.